

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR:

- **Dirijarea circulației în aer**
- **Consacrarea fluorului**
- **Malika la Monte-Carlo**
- **Veniturile neveninoase**
- **Aerul Parisului**
- **„Ultima oră” de altă dată**
- **Pagina de umor**

**„Interviu”
cu facultățile
psihice**

**Sportul —
indicații și
contraindicații**

**Fata
cu trup
de șarpe**

4
ANUL XXVI
23 IANUARIE 1970
(1297)

Unde sînt zăpezile de altă dată...

Foto : B. Kaufman

...ualitate
alitatea actualit
rea actualitatea ac
actualitatea actualitate
litatea actualitatea actuali
actualitatea actualitatea
alitatea actualitatea actualit
actualitatea actualitatea
alitatea actualitatea actualit

MERIDIANE

Riga romantică

Riga e unul din orașele pe care, dacă le vezi o dată, nu le mai uiți. Orașul are într-adevăr o personalitate perfect conturată, un „aer” particular care îl deosebește și îl situează numai decît într-un compartiment al memoriei care-i numai al lui. Deși nu se poate vorbi de un stil arhitectonic definitiv. Ba, mai mult, aspectul particular al orașului e dat tocmai de multitudinea de stiluri și epoci care se întrepătrund contopindu-se, însă, pînă la urmă într-un amalgam pe care curgerea vremii l-a sudat atît de puternic încît diversitatea lor nu ne mai apare astăzi decît ca multiplele fațete ale unei unități.

O sumă de cartiere par a aminti de Parisul vechi. Monumentele gotice sugerează peisaje citadine germane sau scandinave. După cum vizitatorului i se impun numaidecît și unele analogii cu Leningradul. Această îngemănare de fațete ale Rigăi e ușor de înțeles, de altfel, dacă ne gândim că la înălțarea orașului au contribuit, în cursul vremurilor, nu numai meșteri letoni, ci și soți de-ai lor din Germania și Suedia, din Franța și Polonia, din Rusia și din alte locuri. Turnurile și zidurile vechilor fortărețe medievale care străjuiesc pînă azi în orașul vechi amintesc de nenumăratele și cruntele bătălii care s-au dat pentru Riga. Cuceritorii — mai întîi cavalerii Ordinului Lituanian, apoi suedezii și în fine din nou germanii — și-au impus gusturile lor. Și cum, la drept vorbind, nu le păsa atît de aspectul orașului, cit de posibilitățile sale de a se împotrivi altor asalturi, străzile au fost intenționat croite foarte strîmte — spre a putea fi apărate mai ușor. Astăzi, însă, cei 50 de kilometri de străzi ale orașului vechi sînt de un nespis pitoresc, alcătuit un uriaș monument în aer liber. De altminteri, Riga istorică se numără printre cele 20 de orașe sovietice (Pskov, Novgorod, Suzdal etc) ale căror complexe de monumente vechi beneficiază de o protecție specială. Dar spre a sugera o idee și mai exactă despre acest uimitor complex putem adăuga că în U.R.S.S. au fost catalogate circa 200 de monumente de arhitectură vechi, dintre care 90 se află la Riga, iar 80 în partea veche a orașului. Unele dintre ele au o celebritate mondială ca, de pildă, biserica Sf. Petru a cărei construcție a început în secolul 13, dar clopotnița — cu o înălțime de 120 de metri — a fost terminată abia în 1690. După vreo treizeci de ani, în 1721, ea a ars și la stingerea incendiului a luat parte însuși Petru I care se afla atunci în oraș. La ordinul împăratului, lucrările de restaurare au început imediat și în 1746 virful ei încununat de un cocș de aur a început iar să vegheze deasupra Rigăi. În timpul celui de-al doilea război mondial frumoasa construcție a avut însă din nou de pățimit. Lucrările

Riga. Piața 17 Iunie

întrebi — uimit de arătările din alte vremi și alte lumi. Iar, amabile și mîndre în același timp, gazdele se întrec în explicații: aici e casa Dannenstern, locuință tipică a unui bogat negustor suedez din sec. 13, dincolo e casa Geneberg, unde a stat o vreme și Petru I, cu cea mai veche „grădină suspendată” a orașului de unde țarul privea circulația vaselor pe Daugava, în stînga fosta închisoare a datornicilor, cițiva pași mai încolo cel mai vechi turn gotic și tot așa pe 50 de hectare...

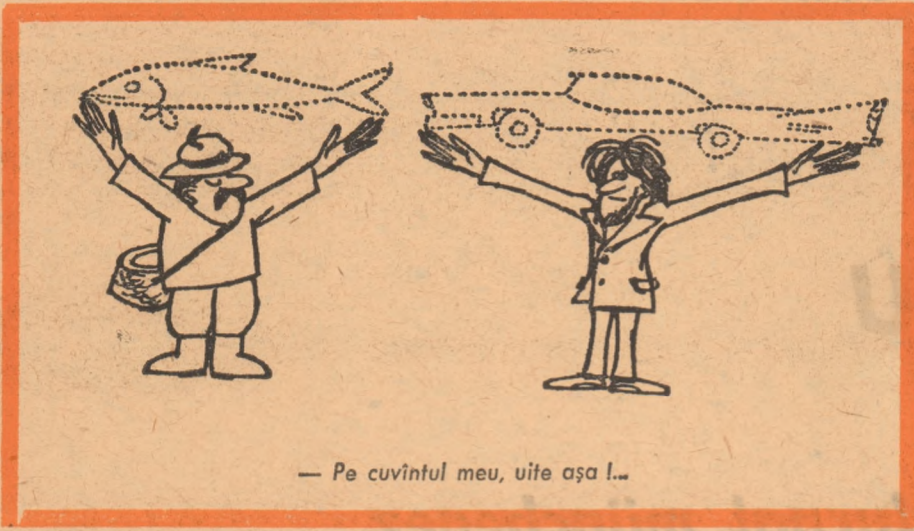
Partea veche a Rigăi este nimbăată astfel de o aură romantică care lasă amintiri de neuit și dorința de a te înapoi. Dar e totuși numai o fațadă a orașului. Încît va trebui să revenim și asupra Rigăi de astăzi.

Dumitru Hincu

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Consacrarea fluorului

Susținut de multă vreme de o seamă de specialiști, rolul fluorului în apăra-

— Pe cuvîntul meu, uite așa !..

de restaurare sînt încă în curs, pe baza desenelor tehnice și a tablourilor de odinioară. După cite ni s-a spus se va proceda totuși la unele mici schimbări. Faimoasa săgeată din virful clopotniței nu se va mai rezema pe o cupolă de lemn, ci pe una metalică, iar în interiorul ei va fi amenajat un ascensor rapid care va îngădui turiștilor să arunce o privire panoramică asupra Rigăi de la 100 de metri înălțime.

Alt cunoscut monument al capitalei letone e biserica (și mănăstirea) Domului din Riga e cea mai mare construcție religioasă din țările baltice. Acum în fosta biserică a fost amenajată o sală de concerte, care are o orgă ce se numără printre cele mai mari din Europa (6500 de tuburi) și muzeul de istorie al orașului.

Dar nu poți face un pas prin orașul vechi fără a trebui să te oprești și să

rea smalțului dentar, și deci în prevenirea cariilor, continua să fie conțestat de alții. Problema pare însă să fi fost lămurită acum definitiv de experiențele inițiate pe scară largă de Organizația Mondială a Sănătății.

Buletinul O.M.S. pe luna noiembrie 1969 informează că au fost examinate 120 milioane de persoane din 33 de țări în care s-a adăugat fluor în apa de băut. După 20 de ani de observații s-a constatat că la copiii care băuseră apă fluorizată de la naștere numărul îmbolnăvirilor de carii scăzuse cu aproape 60 la sută. Rezultatele experiențelor indică limpede că fluorizarea apei potabile este superioară tuturor celorlalte metode de prevenire a cariilor încercate pînă în prezent. Chiar și îmbogățirea alimentelor cu enzime specifice ori cu fosfați sau vaccinurile produse recent au dat rezultate mai slabe. Experiența e mai arătată că apa care conține 1 mg fluor la litru este complet inofensivă pentru organismul uman. Comparînd frecvența anumitor boli și cauzele de deces la persoane care băuseră apă tratată și la cele care consumaseră apă naturală, nu s-a înregistrat nici o diferență între cele două grupuri. În consecință, specialiștii O.M.S. atribuie unor studii incomplete sau chiar eronate toate presupusele efecte nocive raportate anterior pe grupuri izolate și limitate.

Organizația Mondială a Sănătății a însărcinat 28 de specialiști din 11 țări să întocmească și să publice un raport amănunțit asupra experienței cîștigate cu fluorizarea apei. Dar chiar înainte de apariția acestui raport, a 22-a sesiune plenară a O.M.S. a recomandat tuturor țărilor de pe glob să treacă la tratarea apei, caria dentară fiind o problemă medicosocială de mare anvergură care reclamă o soluționare cît mai urgentă.

AVIAȚIE

Dirijarea circulației în aer

S-a calculat că în unele zile se află simultan în aer mii de avioane ale „Aeroflot”-ului transportînd 300.000 de călători. La care mai trebuie adăugate aparatele aviațiilor agricole, sanitare, polare, militare. Încît e limpede că cerul a început să se „aglomereze”. Această situație îi îngrijorează pe specialiștii în materie din multe țări. De aceea, la Moscova a fost organizat un simpozion internațional dedicat problemelor dirijării circulației în aer.

Cu acest prilej s-a arătat că dacă în 1965 pe liniile aeriene ale Uniunii Sovietice au călătorit 42 milioane de oameni, în anul care a trecut aproape 69 de milioane de călători au folosit serviciile „Aeroflot”-ului. Această situație ridică o sumă de probleme cum ar fi: construirea de avioane de mare capacitate, utilizarea avioanelor și aeroporturilor cu cele mai noi mijloace tehnice, construirea de noi aeroporturi și aerogări, automatizarea rezervării locurilor, a vânzării biletelor și a altor operații importante. Dar cea mai importantă, problema nr. 1, cum a fost prezentată la simpozion, va deveni în viitorul apropiat dirijarea circulației în aer.

Liniile aeriene se pot ușor înființa, dar aeroporturile nu pot primi în aceeași unitate de timp mai multe avioane decît le îngăduie pistele de decolare-aterizare și cimpul de zbor. Acestea nu

pot fi nici lungite, nici lărgite. Rămîne dar să se construiască noi aeroporturi sau pe cele existente o a doua pistă, ceea ce reclamă investiții foarte mari.

Pentru a asigura securitatea navelor aeriene de diverse tipuri se elaborează acum un sistem în trepte, mulțumită căruia avioanele vor zbura la înălțimi diferite. Un rol de cea mai mare răspundere în dirijarea circulației avioanelor îl au lucrătorii de la stațiile terestre care le urmăresc pe o rază de 200 de kilometri de aeroport și mai cu seamă în zona manevrelor dînaitea aterizării. În caz că se înregistrează abateri de la grafic determinate de condiții meteorologice, de întîrzirea avionului sau de alte pricini există două căi de soluționare a problemei. Prima, cînd avioanele dispun de posibilități tehnice, își corectează viteza și se pot încadra astfel singure în grafic. A doua, prelungirea itinerariilor pentru a nu sosi prea devreme la aterizare.

Însfîrșit, o importantă contribuție în aceste situații o are și așa-numita aterizare „oarbă”, cînd avioanele pot să zboare și să aterizeze în cele mai nefavorabile condiții meteorologice. În viitorul apropiat toate navele „Aeroflot”-ului vor fi utilizate cu sisteme pentru acest gen de zbor și aterizare. Participanții la simpozionul amintit au făcut cunoștință cu sisteme de aterizare oarbă pe aeroportul Vnukovo și la bordul unui avion pe ruta Moscova-Leningrad. Simpozionul a dezbătut, de asemenea, o sumă de probleme legate de dirijarea circulației avioanelor supersonice de pasageri.

Surpriză la restaurant

LA ORDINEA ZILEI

Un mit devine realitate

O industrie străveche dar, adeseori, neglijată. Și de multe ori socotită un mit... E vorba de industria algelor, a acestor plante pe care parcă le secretă mările. Într-adevăr, cine ar putea cunoaște stocurile depozitate în abisurile susceptibile de a fi exploatate în folosul oamenilor și, mai cu seamă, într-un mod cît se poate mai rațional?

Așteptînd ca această misiune să fie încredințată unui laborator specializat, algologii își îndreaptă atenția spre mările calde, unde vegetația marină reprezintă o importantă sursă de venituri. În America, exploatarea algelor gigant de genul „Macroystis”, care pot fi întîlnite în largul Californiei, aduce beneficii de circa cinci milioane de dolari industriei, cinci milioane pescuitului de languste și 50 de milioane pescuitului sportiv. Implantarea acestor alge în toate regiunile globului ar constitui o sursă inepuizabilă de vegetale marine întrucît se dezvoltă rapid. În plus, „plantațiile” de „Macroystis” reprezintă excelente ferme de creștere a peștilor. Deci o dublă recoltă: alge și proteine animale.

Cum se va realiza, însă, exploatarea? Un plonjor tradițional înarmat cu un cuțit și un hidrojector colectează astăzi o tonă de alge pe oră; în curînd, însă, el va fi înlocuit cu un aparat rotativ ce poate da randamente net superioare. În fine, pentru a nu epuiza resursele solului marin, s-a prevăzut următoarea tehnică: plantația de alge va fi divizată în trei părți, fiecare exploatată pe rînd.

Domeniul astfel deschis industriei este imens, întrucît toată lumea apreciază de pe acum produsele pe bază de alge folosite în alimentație, industria farmaceutică, cosmetică etc.

LA HITLER, PE SCARA DE SERVICIU

II

Jurnal münchenez

Purta o rochie albastră tricotată, sandale albe, era strident fardată și avea părul vopsit blond... De altfel, aceste „detalii”, care mi-au reținut privirea, n-au prea mare importanță. Căci în fața noastră se afla o femeie în vîrstă, singură, hărțuită mult de viață și, în plus, cum a reieșit ulterior din conversație, strimtorată din punct de vedere material.

Vorbea foarte agitat; era evident că în toți acești ani se obișnuise să explice, să demonstreze, să lupte pentru viață. Izbutise să capete un post de secretară, deși cîndva a fost ziaristă...

Am vrut să încep seria întrebărilor asigurînd-o că pe mine nu mă interesa amănunțele picante, ci numai adevărul, dar dînsa, privindu-mă neîncrezătoare, chiar ostil, a făcut un gest a lehamite cu mina:

— Da, da, am auzit asta de zeci de ori. Cîți n-au fost pe la mine? Englezi, americani, francezi și toți mi-au făgăduit să scrie numai adevărul, iar apoi au fabricat articole murdare, jignitoare, care ne denigrează familia, pe mine personal, profanează memoria soarei mele... E vorba de o mare tragedie omenescă, despre ceva care n-are nimic comun cu politica, despre o dragoste oarbă, care s-a sfîrșit atît de trist... Dar sînt fericită că sora mea s-a sinucis, că și-a pus capăt zilelor o dată cu el; mă îngrozesc cînd mă gîndesc ce-ar fi așteptat-o dacă ar fi rămas în viață. Doamna Göring, doamna Ribbentrop sînt și acum hărțuite fără milă: acesta e secolul XX! Dar ce vină avem noi? Eram tinere, îndrăgostite de viață, cine-și putea închipui că lucrurile vor lua asemenea întorsătură?... Da, da, știu că acum veți începe să vorbiți despre lagărele morții, despre Dachau, despre exterminarea unor oameni nevinovați. Dar dacă toate acestea s-au petrecut într-adevăr în asemenea proporții, așa cum se scrie, credeți că noi am avut cea mai vagă idee despre ele...?

— L-ați văzut vreodată pe Hitler? am început prudent s-o întreb.

— Evident. De multe ori. Am fost la el...

— Ce impresie v-a făcut?

— Mă rog, favorabilă. Era un om corect și blajin. În orice caz în viața particulară. Politica nu mă interesa; dealtfel n-am făcut parte niciodată din partidul național-socialist, și nici Eva...

— N-ați avut niciodată prilejul să discutați cu Hitler despre ceea ce se petrecea în Germania? Doar nu trăiați într-o lume izolată, ci printre oameni obișnuiți. Deci nu se putea să nu vedeți, să nu auziți...

— Da, au fost două cazuri cînd am încercat să discut cu el pe aceste teme, doar nu vă închipuiți că tot timpul țaceam ca un pește. Dar în genere Hitler nu admitea ca noi, femeile, să ne amestecăm în treburile lui, nu putea suferi asta și nu ierta pe nimeni, nici chiar pe prieteni. Îmi amintesc că odată Henrietta Hoffmann, soția lui Schirach — începuse de acum războiul — i-a spus lui Hitler că văzuse un eșalon cu deportați. Oamenii arătau îngrozitor, se vedea că se aflau într-o situație cumplită, asemenea lucruri erau nedemne pentru noi, germanii... Hitler nu i-a răspuns nimic, i-a întors brusc spatele și a părăsit încăperea. A doua zi Henrietta a fost îndepărtată, sub un pretext oarecare, de la Berhtesgaden. A fost o lecție pentru noi toți...

Sora mea era împotriva unor asemenea discuții și întrebări. Odată m-a prevenit chiar: „Fii atentă: nici un cuvînt despre politică. Noi nu sîntem aici ca să conducem statul. Dacă Führerul o să te trimită vreodată, pentru limba ta ascuțită, într-un lagăr de concentrare, să nu crezi că am să te scot de acolo...”

Intr-adevăr, în casa lui Hitler, adică în centrul vieții politice, discuțiile particulare cu teme politice erau scoțite un lucru interzis, întrucît chiar acolo percepția particulară a politicii trebuia să

aibă inevitabil o nuanță critică, care putea să umbrească buna dispoziție a stăpînului, să-i zdruncine echilibrul sufletesc și, fie chiar într-o mică măsură, să clatine zidul minciunii cu care naziștii se înconjuraseră cu bună știință.

— Înseamnă că noțiunea de „lagăr de concentrare” revenea totuși în discuții? — am întrebat.

— Uneori. Să știți însă că atunci era imposibil să-ți imaginezi că omul acesta — adică Hitler — voia cuiva răul. Avea niște ochi extrem de expresivi, calzi, mari și pătrunzători, o voce profundă. Noi eram femei, niște gîscuțe, care nu înțelegeau multe. Mărturisesc că nici acum nu cred că el era la curent în amănunt cu toate crimele și atrocitățile. Toți credeam că lagărele de concentrare erau pur și simplu niște colonii de reeducare a unor oameni cu un alt mod de a gîndi... Poate că nici Himmler nu știa... Cred mai degrabă că

Presimțirea dezastrului? (Hitler și Ribbentrop într-o postură neobișnuită)

erau opera lui Bormann. A fost un diavol și m-aș fi bucurat dacă ar fi fost spînzurat.

— Da, da, a fost un diavol — a confirmat prietenul meu Max. Dar nici Hitler n-a fost un sfînt, nu-l așa?

— Bărbații în general nu sînt sfinți — a răspuns prompt Ilse. Sînt mai vicleni decît femeile... Îmi amintesc de un caz cînd un prieten de-al meu, pe care-l cunoștea și Eva, a fost arestat. Era acuzat de activitate antigermană. Era prea de tot! I-am cerut Evei să intervină imediat. Dînsa mi-a creat prilejul să vorbesc cu Führerul. Hitler m-a ascultat atent, a clătînat semnificativ din cap și mi-a spus că omul trebuie ajutat; urma să mă adresez lui Partei-genosse Bormann. M-am dus numaidecît la Bormann, care a făcut o mină foarte îngrijorată și a răspuns amabil: „Evident, se înțelege de la sine, domnișoară Braun. Dacă dv. garantați, pentru noi e absolut suficient. Peste cîteva zile o să fie liber...” Dar după cîteva zile, cînd m-am dus la Bormann ca să mă interesez care e situația, mi-a spus: „Spre marce meu regret, domnișoară Braun, amîndoi am întîrziat. Acum o săptămînă cunoscutul dv. a fost împușcat pentru că încercase să fugă...” De atunci n-am mai vrut să am de-a face cu această fiară...

— Apropierea de mărimile lumii — a continuat apoi Ilse — îl asprește pe om, îl face egoist. Uneori abia îmi mai recunoșteam sora; devenea tot mai arogantă și mai despotică. Mă certam mereu cu Eva. Altfel, al ei, de pildă, nu-mi îngăduia să-i vizitez împreună cu cel de al doilea soț al meu, deși pe primul îl acceptase. „N-am de gînd să-l primesc pe toți soții Ilsei tale, i-a spus Hitler Evei. Dînsa n-are decît să și-i

schimbe în fiecare an, dar eu nu vreau să am de-a face cu ei...” Nu, să nu vă închipuiți că viața cu Hitler era un răi. S-au vărsat multe lacrimi. Și familia noastră, în primul rînd tata, era nemulțumită de această legătură. Sărmanul tata! — a exclamat ea.

În 1939, dl. Braun, care pînă atunci nu aderase la partidul național-socialist socotind aproape că făcea parte din opoziție, s-a înscris în sfîrșit în partidul nazist. La 1 mai i s-a înmînat carnetul cu nr. 5021670. Conducerea districtuală a partidului l-a investit cu calitatea de Geheimnisträger, cu alte cuvinte de membru care avea acces la secretele de partid, întrucît în partidul nazist exista și o asemenea graduație... Căci, ca să nu aibă neplăceri și în speranța unor avantaje, milioane de germani se înscriau mecanic în partid, plăteau cotizația, purtau insigne,

reportaj, reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj, reportaj reportaj reportaj

dinea lui nu se deosebea astfel de aceea a multor altor germani, care considerau sincer aceste cuceriri drept victorii și nu crime și o rușine națională.

— Mă întrebați dacă am avut vreun avantaj de pe urma faptului că m-am aflat în anturajul lui Hitler? — a continuat Ilse. Nici unul! Numai neplăceri. Și atunci, și după, cînd au început interogatoriile, întrebările, anchetele... Ce vină am eu? Ce vină a avut Eva? Hitler era recunoscut de întreaga lume, Chamberlain, Daladier și naiba știe mai cine încă s-au ploconit în fața lui, în tribune se aflau diplomați din toate țările, oameni de stat îi căutau sprijinul, nici un guvern nu refuza să aibă de-a face cu el, i se trimiteau telegrame de felicitări, note, se purtau tratative cu el. De ce ar fi trebuit Eva să fie mai deșteaptă decît toți? Dacă a fost un asemenea tilhar, de ce nu i-au întors spatele politicieni de seamă, scriitori?... La 20 iulie 1944, cînd a avut loc un atentat împotriva lui Hitler, Eva, aflînd vestea, era cît pe ce să-și iasă din minți, să moară pînă cînd a putut lua legătura cu cartierul lui general și i-a auzit în sfîrșit glasul. Hitler a liniștit-o spunîndu-i că totul se terminase cu bine. După care Eva i-a strigat în receptor: „Te iubesc, Dumnezeu să te aibă în pază!”... Apoi a început să sară, să danseze de bucurie și să plîngă. După cîteva zile Hitler i-a trimis mantaua lui sfîșiată de explozie.

Așadar, după ce Stauffenberg săvîrșise disperatul său act de curaj, în timp ce complotiștii așteptau, cu răsuflarea tăiată, vestea că dictatorul murise sau, după aceea, cînd ei au aflat îngroziți că toate eforturile lor fuseseră zadarnice și că toți erau sortiți pieirii, cei doi îndrăgostiți purtau corespondență.

Îată ce cuprindea scrisoarea dactilografiată a lui Hitler:

„Draga mea, totul e în ordine, nu te îngrijora. Pur și simplu am obosit puțin. Sper să mă întorc curînd acasă și să mă odihnesc în brațele tale. Am nevoie de odihnă, dar datoria mea față de poporul german e mai presus de orice... Ți-am trimis haina pe care o purtam în ziua aceea fatală. E o dovadă că providența mă ocrotește și că deacum n-avem de ce ne mai teme de dușmani!”

Îată și răspunsul:

„Iubitule, nu mă simt în apele mele. Mor de frică cînd mă gîndesc ce primejdie te amenință. Întoarce-te cît mai repede, simt că sînt la un pas de nebunie. Aici la noi e o vreme splendidă, totul e atît de liniștit încît parcă mă simt prost față de tine... Știi, ți-am spus mereu că dacă ți s-ar întimpla ceva n-am să supraviețuiesc. De la prima noastră întîlnire ți-am jurat să nu mă despart niciodată de tine, nici chiar la moarte. Știi că trăiesc numai prin dragostea ta. A ta Eva...”

Astfel, printre sutele de mîi de scrisori, expediate în zilele acelea din tranșee, spitale, lagăre, din locuințe neîncălzite și cufundate în beznă, printre înștiințări mortuare și ordine de mobilizare, în Poșta Mondială s-au strecurat și aceste două scrisori.

Uneori Hitler avea accese de neurastenie. În asemenea clipe cînd era muncit de gînduri negre, începea să se gîndească tot mai mult la ce avea să facă după război. Spunea că va demisiona, se va ocupa de pictură, își va scrie memoriile. El și Eva se vor căsători și-și vor cumpara o casă la Linz și — „Jur că voi lepăda uniforma militară, în casa mea nimic nu va mai aminti de război”. Cînd citea extrase din ziare străine și traduceri din articolele lui Ehrenburg, le socotea drept propagandă dușmănoasă, calomnii veninoase și îi era ciudă că nimeni, nici un om nu-l putea înțelege.

Lev Ghinzburg

(Continuare în pag. 11-a)

PROFIL

Fata
cu trup de șarpe

Demonstrația acrobatică pe care o face Tamara Leazghina are de multă vreme un nume foarte potrivit: cauciuc. Tânăra artistă a atins o atare desăvîșire, încît mulți spectatori se întrebă dacă are oase. Alții, cu înclinații spre științifico-fantastic, își spun că așa — nepămîntean de elastică și misterioasă — trebuie să o să le apară cosmonauților prima reprezentantă a cine știe cărei civilizații extragalactice! Și

să se contorsioneze ca un șarpe și multe altele.

Orice fată poate deveni de „cauciuc”? Bineînțeles, nu. E nevoie de date naturale, de o elasticitate innăscută. Tamara face parte dintr-o familie numeroasă. Și absolut toți, începînd cu părinții, știau să facă „podul”. Tamara nu numai că știa, dar îi și plăcea să simtă că trupul i se supune, că toată lumea se miră de elasticitatea-i neobișnuită.

Atunci au furat-o țiganii. Departe de a se speria, fetiței brune cu ochi mari îi plăcea să meargă cu ei din localitate în localitate și să dea reprezentații. Dansa, executa mici numere acrobatică. Adora aplauzele, exclamațiile de uimire. Mai necăjită a fost cînd au găsit-o părinții și a trebuit să se întoarcă la viața „normală”.

După ce a terminat școala s-a angajat într-o trupă de circ. Întîi a lucrat la trapez. Tamara învăța peste tot și de la toți, însușindu-și nesățios tot ce putea să-i dezvolte neobișnutele calități naturale. Porunca nr. 1 a vieții de circ — antrenamentul zilnic — i-a devenit de atunci regulă de fier. Ea face în fiecare zi o încălzire de cinci ore. Cu ușurință și firescul cu care zboară păsările. Uneori i se întîmplă să se scoale în puterea nopții fiindcă a visat o figură nouă. Se dă jos din pat și execută imediat ceea ce a văzut în aburul visului.

Tamara și-a studiat posibilitățile fizice cu aceeași minuție și răbdare cu care yoghinii pătrund secretele trupului lor. De altfel, în numărul tinerei artiste există elemente de gimnastică yoga, pe care le execută într-un ritm lent de tot, fixînd anumite poze, exact ca yogii.

„Fata de aur” — cum i se mai spune, nu numai din pricina costumului cu solzi aurii pe care îl poartă pe scenă — își încheie de obicei evoluția cu o figură aproape simbolică. Stînd în picioare pe marginea unei mese, ea se apleacă pe spate și culege de jos cu gura o floare roșie. După care, sfidînd legile fizicii și ale biologiei, se ridică încet — învingătoare, frumoasă și zimbătoare.

REFLECTOR

■ „Ai să poți cînta?” „Cînt de cînd mă știi”. „Ai să poți dansa?” „N-am încercat niciodată, dar cred că așa putea, deși spectacolul nu o cere”. „Te sperie debutul scenic?” „Deloc”.

„Meciul” verbal dintre fostul campion mondial de box la categoria grea, Cassius Clay, și o întreață armată de reporteri a ținut cit cincisprezece runde. Victoria la puncte a fost cucerită de Clay: el i-a convins pe ziaristi că va fi un actor la fel de bun pe cit a fost (și speră să mai fie) de bun boxer. Înainte de aceasta reușise să-i convină și pe conducătorii unui teatru de pe Broadway, care i-au dat rolul principal într-o piesă despre lupta negrilor americani împotriva rasismului, pentru drepturi civile.

Cassius Clay, care se pare că va căpăta în sfîrșit posibilitatea să urce iar pe ring, a primit multe propuneri din partea unor directori de teatru și producători de filme. Dar a spus „da” numai atunci cînd a găsit o piesă care să-l intereseze. Dacă se va ivi și un scenariu care să-l intereseze, el are toate șansele să devină și un idol al ecranului.

■ După un rol comic, actrița Natalia Varlei își încearcă forțele în dramă. Deține rolul principal în filmul „Aur”, ecranizare după romanul cu același titlu al lui Boris Polevoi.

■ Catherine Deneuve a făcut primul său film hollywoodian, avîndu-l ca partener pe Jack Lemmon. Actrița a rămas mulțumită de această primă experiență americană. Dar și mai mulțumită sînt autorii filmului: Catherine l-a împregnat cu farmecul „Umbrelor din Cherbourg” și al Domnișoarei din Rochefort.

■ Interviu la Vevey, după reapariția pe ecrane a filmului mut „Cercul”.

— Domnule Chaplin, cu ce sentiment v-ați privit filmul făcut acum patruzeci de ani?

— Am fost foarte mișcat. În astfel de clipe te gîndești întotdeauna la tinerețe, la speranțele de altădată. Totuși în anumite locuri Chaplin de pe ecran mi-a părut un străin.

— Era mai ușor de făcut filme pe vremea „Cercului”?

— Nu, cinematograful n-a fost niciodată o treabă ușoară. De altfel, în artă nu se obține, în genere, nimic ușor. Uneori mă pierd cînd mi se spune că sînt comic; de fapt sînt un om foarte serios.

BALET

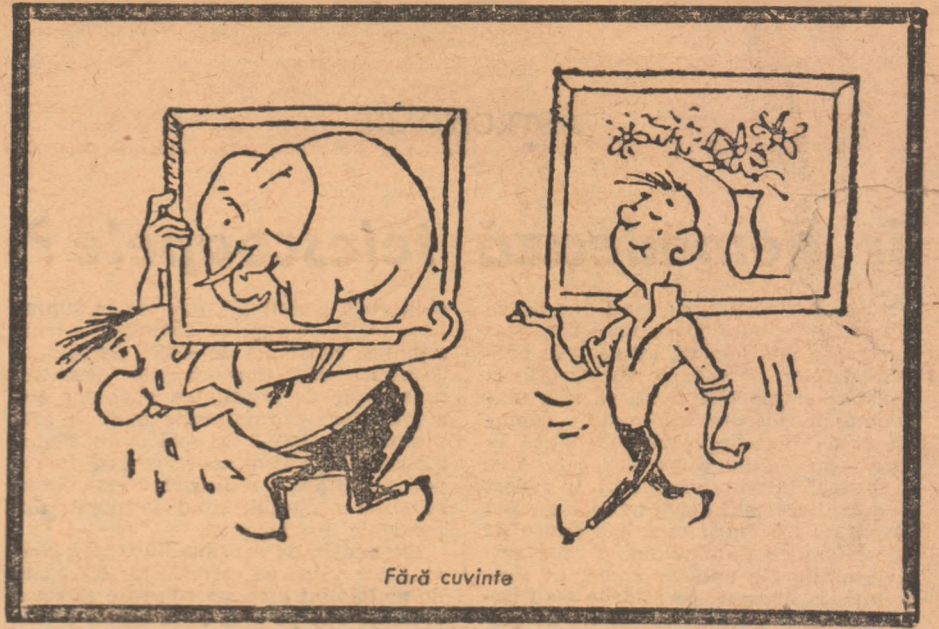
Malika
la Monte-Carlo

Cînd Malika Sabirova a apărut pe scena primului concurs internațional de balet, care a avut loc vara trecută la Moscova, Galina Ulanova, președinta juriului, cunoscută pentru tăria cu care știe să-și țină în friu sentimentele, nu și-a putut ascunde totuși îngrijorarea. Dînsa o pregătise pentru concurs pe tînăra balerină tadjikă și ar fi vrut să o vadă printre invingătoare. Dar Malika făcuse o congestie pulmonară și chiar în seara primei faze avea 39 de grade. Ar fi trebuit să nu danseze, dar nimic — nici chiar autoritatea Galinei Ulanova — n-a putut-o convinge să rămînă în pat. Situația nu s-a schimbat nici în celelalte faze. Păstrînd secretul numai pentru ele, profesoara și eleva au trăit trei seri de emoții indoite.

Concursul a fost cumplit de greu. Baleringe cu experiență și — bineînțeles — sănătoase, după ce închideau arecul de grații și virtuozități tehnice și se inclinau în fața publicului, o dată ajunse în culise leșinau.

Malika a dansat foarte frumos. Grația și virtuozitatea ei au cucerit juriul care i-a acordat premiul I. După ce a intrat în posesia medaliei de aur, a fost dusă direct la spital. „Acum pot boll în liniște și mulțumită” — a declarat balerina unui ziarist care reușise să înșele vigilența personalului medical și să pătrundă în sanctuarul alb.

1969 a fost în genere un an „internațional” pentru tadjika frumoasă și fragilă ea o păpușă japoneză. După o convalescență scurtată, a făcut turnee în Anglia, Franța, Japonia. Iar în noaptea de Anul Nou a fost invitată să

Fără cuvinte

balerină”. De acolo va pleca la Dușanbe pentru a pregăti un nou balet, „Leili și Medjnun”, o frumoasă poveste de dragoste născută de fantezia orientală.

CINEMA

Viața privată a lui
Sherlock Holmes

— Holmes, în patul duminică e o femeie goală! — bolborosi incurcat inspectorul Watson.

Degeaba ați căuta această replică în volumele lui Conan Doyle. Ea deschide o scenă a noului film „Viața privată a lui Sherlock Holmes”, pe care îl turnează regizorul american Billy Wilder, cvintuplu deținător al premiului Oscar, autorul unor producții de mare succes, printre care „Sunset Boulevard” — dureros tablou al amurgului unor foști zei hollywoodieni.

Subiectul filmului, bogat în întîmplări palpitate, s-a născut din analiza psihologică a caracterului celui mai celebru detectiv, pe care a întreprins-o Wilder, arătîndu-se demn de eroul său. Regizorul a încercat să explice multe calități ale lui Holmes, calități care „în ultimă instanță n-au putut apărea decît în Anglia”.

Experiența lui Wilder n-a fost ușoară, dacă ținem seama că părintele lui Holmes, scriitorul Conan Doyle, nu s-a ocupat niciodată să investigheze psihologic sursele care au contribuit la formarea caracterului personajului său. El n-a explicat de ce Holmes, deși a ajuns la o mare virtuozitate violonistică, nu s-a făcut muzician profesionist; sau în ce condiții s-a dezvoltat perspicacitatea-i neobișnuită; sau care au fost elanurile tinereții sale. Această misiune și-a asumat-o Billy Wilder, după ce a studiat minuțios aventurile prin care a trecut detectivul. De aceea filmul lui se va deosebi radical de celelalte 126 de filme despre Sherlock Holmes făcute în diferite epoci și diferite țări și preocupate doar de strălucitele dezlegări ale misterului crimelor.

Dar Holmes s-a dovedit și în alt fel un personaj dificil și incomod pentru Wilder. Unii admiratori fanatici ai marelui detectiv au uitat de mult că idolul lor nu este decît o ficțiune și se comportă de parcă ar fi fost vorba de un om real. Aflînd de film, „Societatea prietenilor lui Sherlock Holmes” din Londra, de exemplu, i-au expediat o telegramă plină de indignare fiului lui Conan Doyle, Adrian. În telegramă, semnată de însuși președintele societății, se spune că filmul lui Wilder este „un pamflet care pătează memoria unuia dintre cei mai puri eroi ai noștri”.

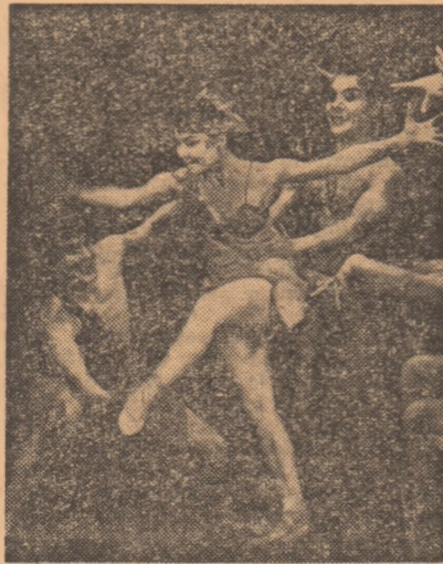
Adrian Conan Doyle a plecat val-virtej din Elveția în Anglia să apere neprîhana amintirii lui Holmes. În discuția cu Wilder a spus ritos că va scoate din film tot ce l-ar putea compromite pe detectiv.

După acest dialog, un spiritual ziarist londonez a scris: „Am impresia că pentru Billy Wilder e mai puțin periculos să se plimbe cu ciinele din Baskerville, decît să se întîlnească între patru ochi cu Adrian Conan Doyle”.

I. Inostranțev

ca să terminăm cu capitolul puolic, să mai spunem că, de cîteva ori, după spectacol, balerine celebre au venit la Tamara în cabină și, lăsînd deoparte orice orgoliu, s-au interesat și s-au minunat cum de poate face din corpul ei lucruri realmente incredibile: să stea în virful picioarelor fără pantofi speciali cu poante, să facă șpagat vertical,

Malika Sabirova, pârtașă la „Noaptea Walpurgiei”

danseze la Monte-Carlo, în fața prințului de Monaco și a prințesei Grace, în palatul în care, în zorii acestui secol, și-a început drumul triumfal trupa de balet a lui Diaghilev.

1970 a început pentru Malika Sabirova cu o experiență cinematografică. De la Monte-Carlo a plecat direct la Moscova pentru filmări. La Studioul „Mosfilm” i se consacră un documentar care se intitulează provizoriu „Sînt

arta
ca arta arta a.
arta arta arta a.
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

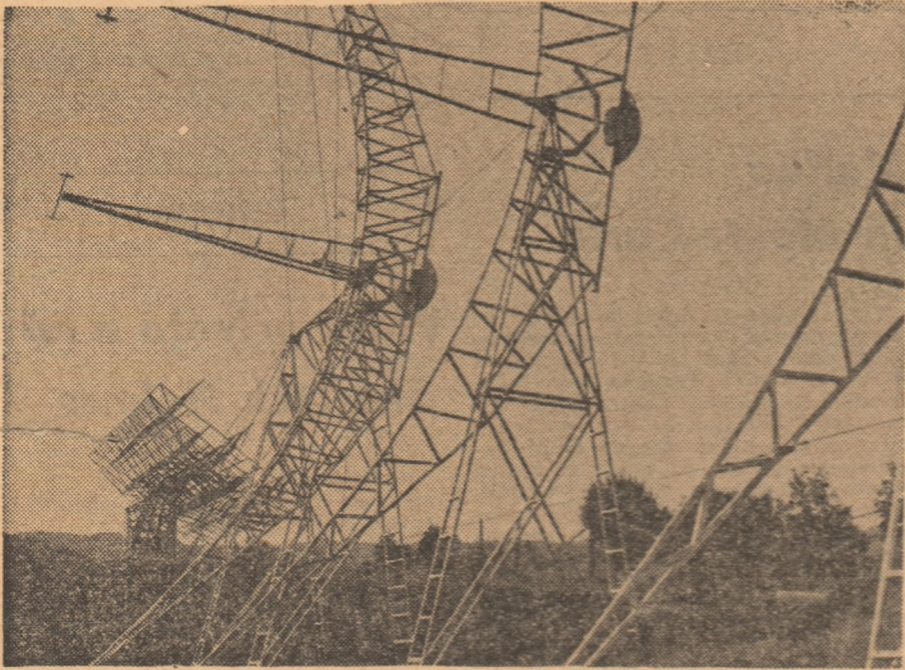
ASTRONOMIE

Se demodează telescoapele?

Nu numai pe vremea când nici nu se întrezărea posibilitatea unei cercetări directe, la fața locului, ideală prin precizia datelor pe care le furnizează, ci și astăzi astronomii caută să afle maximum posibil din informațiile comunicate de radiația electromagnetică în care proprietățile corpurilor cerești se „imprimă” într-un anumit fel. În raport cu dezvoltarea științei și tehnicii au fost descifrate mai întâi mesajele aduse de undele optice (luminoase) și apoi cele mai subtile ale undelor radio. În consecință, la început cercetările s-au bazat pe lumina solară reflectată de pla-

abia două treimi din cele de la suprafață, iar la 15—20 cm domnește o temperatură constantă de -40° . Densitatea „continenților” (formațiunile deschise) se apropie de densitatea apei, iar cea a „mărilor” (formațiunile închise) este probabil de 1,5—2 ori mai mare. Materia roșcată a continentelor este foarte poroasă și are o structură asemănătoare cu a nisipului, fiind formată din particule foarte mici.

Exemplele de mai sus ilustrează convingător valoarea cercetărilor efectuate de pe Pământ prin metode care se com-pletează una pe alta. Fără datele furni-

Radiotelescoapele recepționează fidel mesajele astrilor

nete și, în continuare, pe radiația infraroșie proprie. Cele două metode nu au fost abandonate, ci continuă să fie dezvoltate. Interpretarea datelor optice și în mod deosebit analiza spectrală au adus cu sine un progres considerabil. Astfel, intensitatea și spectrul luminii emise de un astru dezvăluie temperatura acestuia și compoziția chimică a „atmosferei” din jurul său. Cu ajutorul benzilor de absorție a bioxidului de carbon, de exemplu, s-a putut aprecia concentrația acestuia în atmosfera lui Venus și Marte.

Construirea unor puternice instalații de recepție a undelor radio ca și a unor antene uriașe prin anii '50 a dus la captarea undelor radio emise de planete și apoi a celor emise de pământ și reflectate de planete. S-a pus atunci întrebarea: cum pot fi determinate proprietățile fizice și compoziția chimică a unui corp solid prin intermediul radiației sale radio? În acest scop, în ultimii 10—20 de ani au fost elaborate metode de analiză a celor două radiații ale planetelor (proprie și reflectată). Verificarea s-a făcut studiind Luna cu metodele radioastronomiei, radiolocației și radiației infraroșii. Anul acesta rezultatele au fost confruntate cu constatările de la fața locului și s-au dovedit a fi perfect concordante. Telescoapele de tot felul, antenele și instalațiile radar pot fi deci îndreptate cu toată încrederea spre alte planete.

Eforturile se concentrează în deosebi asupra lui Marte, întrucât atmosfera lui subțire permite să se recurgă la metodele folosite pentru Lună aproape fără să li se aducă modificări. Ceea ce nu înseamnă că nu intervin oarecari dificultăți tehnice. De pildă, pentru satelitul nostru natural au fost suficiente antene parabolice cu un diametru de până la 12 m, în timp ce radiația foarte slabă a „planetei roșii” poate fi captată doar de antene cu diametrul de 30—70 m, care funcționează pe lungimi de undă de 3—100 mm.

Radiația infraroșie a lui Marte a dat la iveală caracterele pe care le-am amintit, în parte, și în paginile revistei noastre: variații uriașe de temperatură între zi și noapte (de la plus 15 la minus 100 grade) chiar în zona ecuatorială, o presiune atmosferică de o sută de ori mai mică decât cea terestră, o atmosferă în care predomină bioxidul de carbon, nori a căror deplasare sugerează existența unor vânturi și eventual a unor furtuni de praf (când sint deși și roșietici). Ca în cazul Lunei s-au putut determina proprietățile electrice, mecanice și termice ale stratului superficial al scoarței. La adâncimi de 4—6 cm variațiile de temperatură ating

zate de ele nu s-ar putea întreprinde nici cercetarea la fața locului, căci nu s-ar ști ce au de înfruntat și deci cum trebuie echipate aparatele și ulterior oamenii. Cercetarea optică și radio este astfel departe de a-și fi epuizat posibilitățile. Să nu uităm că ea nici nu folosește încă unde atât de importante ca acelea submilimetrice, lungi și infraroșii.

CHIMIE

Cimentul se destăinuie

Noi centre urbane, noi locuințe, noi întreprinderi... Fiecare nouă construcție presupune existența unor cantități suficiente de materiale de calitate corespunzătoare. Cum nouăzeci la sută din materia care ne înconjoară constă din silicați, era firesc să se recurgă constant la această sursă aproape inepuizabilă de materii prime: exceptând betonul, metalele și, în ultimii ani, materialele plastice, toate materialele de construcție folosite până acum pe scară largă au fost silicați.

La început au fost reprezentați de piatră, așa cum se găsea ea în natură. Apoi s-a trecut la cărămizile din lut ars și la ceramică, relativ ușor de fabricat. Astăzi nu se poate închipui o construcție modernă, și cu atât mai puțin una compusă din prefabricate, fără ciment și beton. Componentele acestora continuă să fie nisipul, piatra de var și argila.

Dar nu numai materiile prime ci și prelucrarea materialelor de construcții au rămas practic neschimbate, efectuându-se după niște procedee descoperite empiric și folosite de foarte mult timp. Această situație corespunde principiului denumit în cibernetica black box (cameră obscură), adică: materiile prime sînt cunoscute, produsul final este cunoscut, dar reacțiile prin care cele dintii se transformă în ultimul se petrec în întuneric. În asemenea condiții, orice defect devine extrem de periculos, întrucît este imprezvizibil și nu poate fi corectat decât tot empiric. Atîta „ignorantă” este incompatibilă cu ritmul actual al construcțiilor. Chimistii trebuie deci să încerce cu orice preț să

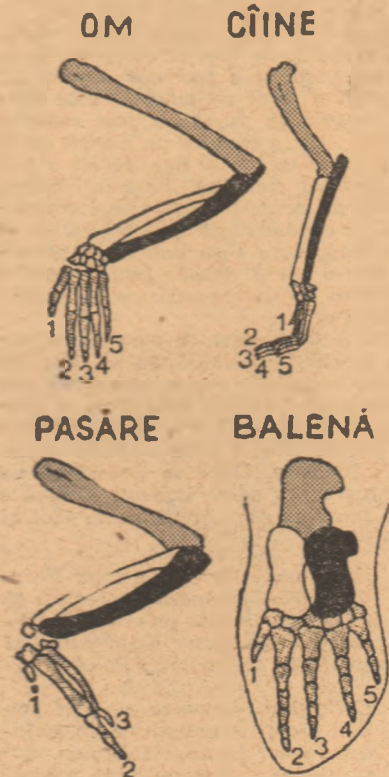
pătrundă în culisele reacțiilor dintre silicați. În primul rînd ei trebuie să afle raporturile dintre parametrii fizici (rezistența, densitatea, porozitatea, duritatea, timpul de priză, rezistența la coroziune) și structura chimică a silicaților din materiale. Extrem de important este mecanismul prin care se face priză la nivelul microscopic. Pînă recent se știa că substanța care unește particulele între ele conține diverși silicați de calciu hidratați. Dar compoziția ei chimică nu era cunoscută în detaliu și nici nu putea fi lămurită pe de-a-ntregul prin metode chimice „clasice”.

În ultimii ani cele mai moderne metode fizico-chimice au arătat că „întărirea” cimentului se datorează formării unor polimeri ai ionilor de silicați din monomerii aflați în clincherul de ciment. Ne putem închipui acest proces în felul următor: inițial, „elementele de construcție” ale silicaților stau izolate; la un moment dat se îmbină unele cu altele prin niște legături noi, dînd naștere unui schelet rezistent. Așa s-a descoperit unul din secretele păstrate atîta timp cu strășnicie de ciment. Cînd vor exista mărturisiri complete se va putea obține „la comandă” orice calitate de ciment. Noile cunoștințe vor da, de altfel, indicații prețioase și celorlalte industrii care prelucrează silicați, ca de pildă industria sticlei și ceramicii. Dar și solul se compune în mare măsură din silicați hidratați, căci este rezultatul dezagregării unor roci compacte, așa încît se așteaptă, de asemenea, rezolvarea unor probleme agrotehnice.

GENETICĂ

Mașina de calculat... mărimea puilor

Mașinile electronice de calcul încep să aibă, hotărît lucru, utilizări la care într-adevăr nimeni nu s-ar fi gîndit acum cîțiva ani încă. Recent s-a a-

Cum s-a petrecut transformarea? Ne poate da un răspuns mașina de calculat?

nunțat, de pildă, că un ordinator a studiat... mecanismul biologic al formării organelor. Pentru prima experiență, organizatorii ei au ales un membru-tip de vertebrat, ținînd seama de structura sa biologică stabilă. Căci, cu toate că membrele animalelor cu coloană vertebrală au suferit în multe privințe modificări în cursul ultimilor 300 de milioane de ani, structura lui de bază a rămas aceeași. Stabilitatea membrilor i-a dus la concluzia că mecanismul lor morfogenetic (adică modul în care codul genetic controlează dezvoltarea lor) trebuie să fie foarte simplu. Încît organizatorii experienței amintite au izbutit să reproducă cu mașina de calcul modelul matematic al acestui mecanism fundamental.

Dar iată cum au definit modelul: În ordinator se introduc cinci serii de date. Cea dintii indică numărul de celule vii ale unei părți de organ în curs

Știa știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința
știința

de dezvoltare. A doua reprezintă modul în care aceste celule se divizează spre a reproduce celule-fiice. O a treia localizează aceste celule-fiice (s-a constatat, de pildă, că celulele situate la periferia unui organ se reproduc mai repede decît cele de la mijloc).

O a patra serie de date a indicat modul cum se deplasează celulele într-un organ aflat în plină dezvoltare. În sfîrșit ele au dat mașinii de calcul o serie de reguli ce corespund cu mecanismul genetic ce controlează creșterea.

Experiența de mai sus s-a deosebit de alte experiențe cu sisteme mecanice inventate de om. În speță, plecînd de la anumite date, mașina de calcul a produs o imagine, grosolană dar care putea fi recunoscută, a unui membru cu cinci degete. Ceea ce arată, în termeni generali, că modelul conținea termenii mecanismului de diferențiere a celulelor spre a forma un organ. Operînd mici modificări în partea din program care reprezenta mecanismul genetic, se produceau mari schimbări în modul în care erau concepute organele. Într-un caz, de pildă, în loc să reprezinte un picior cu cinci degete, modelul a căpătat înfățișarea unei înotătoare de pește. De altfel cercetătorii au procedat și intenționat la mutații inverse. Printr-o mică modificare genetică sau mutație a înotătoare de pește s-a transformat într-un organ de animal trăind pe uscat.

Este însă oare modelul matematic de diferențiere a celulelor unui organ destul de precis spre a putea indica, fie și grosolan, procesul evoluției speciilor și reproducerea diverselor mutații ivite în cursul secolelor? Pe bună dreptate, comentariile arată că e încă prea devreme spre a se trage o asemenea concluzie. Deocamdată, experiențele făcute pot juca un rol cert în studierea posibilităților de a realiza mutații utile în zootehnie. Dacă fenomenul diferențierii celulelor va fi, într-adevăr, înțeles bine, într-o bună zi se vor putea obține, de exemplu, pui și alte animale avînd dimensiunile și formele cele mai avantajoase.

HIDROLOGIE

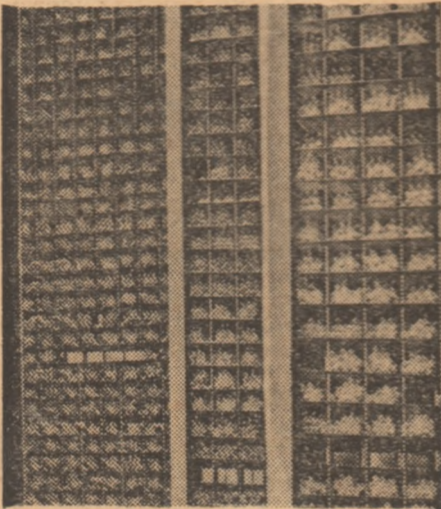
Cînd microbii se vor hrăni cu țigăi

În 1968 a fost înregistrată pe glob o pierdere de 12 milioane de tone de țigăi din cauza transportului cu tancuri petroliere. Sint pierderi firești și inevitabile, spun specialiștii. Dar dacă le adăugăm țigăii ajuns în apă și pe alte căi, cum ar fi răbufnirea lui din sondele de pe mare, scurgerea din vasele naufragiate etc., perspectiva degradării Oceanului mondial este și mai sumbră. În clipa de față omul se mai poate scălda liniștit în mare, fără a consuma la fel de liniștit pește oceanic sau obține medicamente din alge marine. Și de aceea zvîrlie în larg, fără remușcări, deșeurile petroliere, convins că oceanul mondial e destul de mare ca să nu ia în seamă o „picătură” de țigăi pierdută pe întinderea lui. Dar este, oare, într-adevăr marea un sistem autonom capabil să ștergă fără ajutor din afară orice urmă a activității umane? Evident, cu

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica

condiția ca aceasta din urmă să nu depășească o anumită limită. Până în clipa de față limita admisibilă n-a fost exact conturată. Dar e limpede pentru oricine ce primejdia ar putea declanșa depășirea ei. Tocmai de aceea, se face tot felul de cercetări menite să le preîntâmpine. La Institutul de biologie a mărilor sudice, din Sevastopol, se studiază, de pildă, influența țigărilor asu-

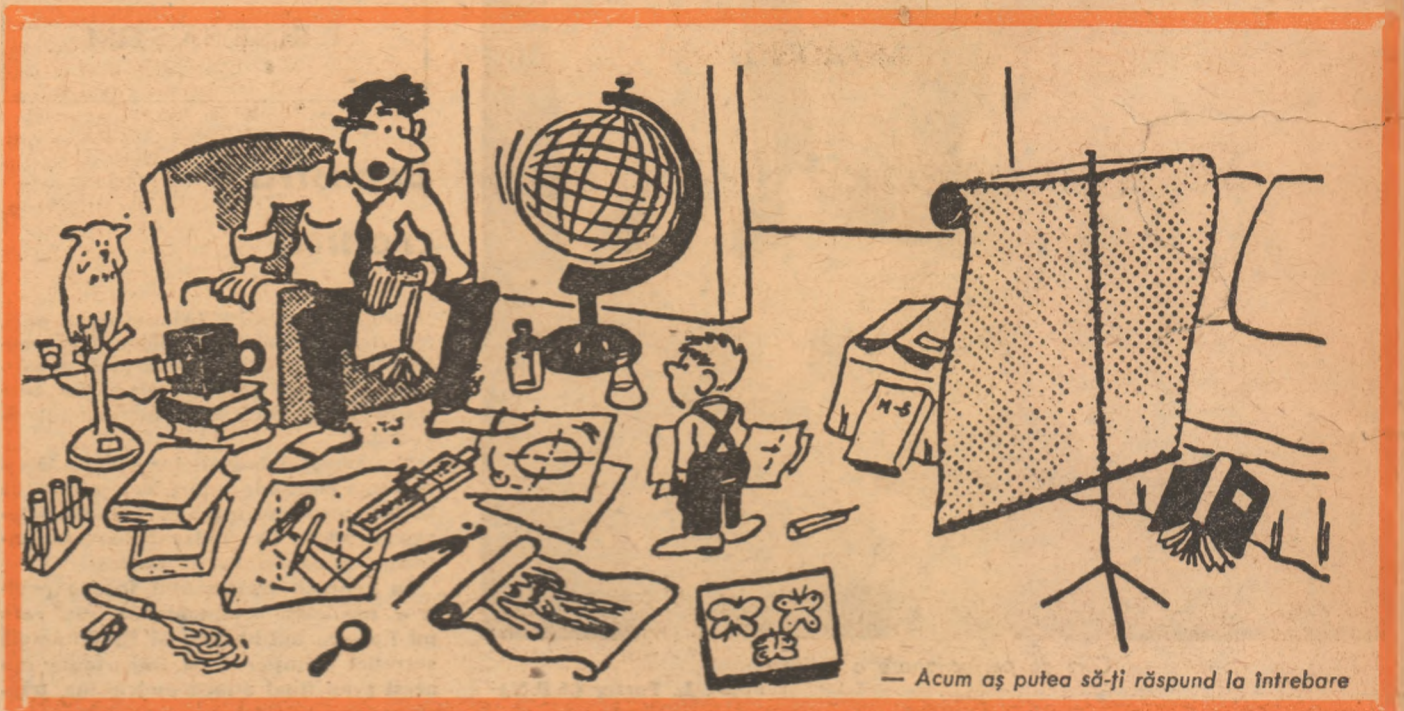
Colonii de microbi crescuți în laborator

pra plantelor și animalelor. Cu acest prilej s-a observat că chiar cantități infime de țigle, de ordinul miilor de milimetri, dizolvă într-un litru de apă pot nimici ierlele de pește. Dar petrolul este de actualitate nu numai prin acțiunea lui directă asupra viețuitoarelor marine. Animalele și plantele „imbibate” cu periculoasele hidrocarburi ajung, după mai multe transformări, până la om.

În momentul de față în bătălia împotriva țigărilor ieșit de sub controlul omului se utilizează două procedee. Unul mecanic, care îl obligă să se lase pe fundul mării, și altul chimic. Dar nici unul din ele nu este infailibil. Cel chimic, de pildă, presupunând utilizarea unor substanțe care dizolvă țigălele a fost folosit cu prilejul avariei petrolierului „Thorrey Canion” și a adus după părerea specialiștilor englezi mari prejudicii faunei și florei.

Prejudiciile similare aduce și metoda mecanică de dirijare a hidrocarburilor inamice spre adâncurile marine unde își află adăpost o sumedenie de organisme ce le pot include în circuitul materiei.

Insfirșit, ar mai fi o cale, una biologică, mai firească și, probabil, mai eficientă. Partizanii ei preconizează folosirea microbilor „amatori” de hidrocarburi. Se știe că microbii sunt transformatori universali. Folosind petrolul ca sursă de carbon și energie, ei îl descompun în bioxid de carbon și apă fără ca de aici să rezulte produse nocive. E adevărat că lucrurile se petrec astfel numai în condiții ideale. Dacă în epurată se adaugă, de pildă, în afară de petrol și alți compuși comestibili pentru microbi, ei renunță la primul care e mai greu de „digerat”. Cercetătorii caută să învingă această dificultate printr-o muncă asiduă de „educație”. Primele rezultate au și început să se arate. S-au obținut variante de bacterii, o întreagă familie, care se hrănesc exclusiv cu țigle și componentele lui. Toate acestea s-au petrecut în laborator. Acum urmează o nouă fază, și cea mai hotărâtoare, care va arăta dacă și în mare noii microbi se dovedesc la fel de voraci, fără a manifesta preferințe pentru o altă hrană.

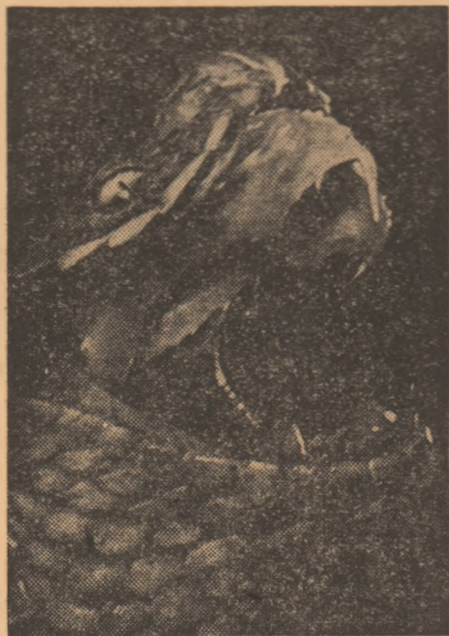
— Acum aș putea să-ți răspund la întrebare

BIOLOGIE

Veninurile neveninoase

În timpul primului război mondial, după o bătălie au rămas pe cimpul de luptă doi soldați cu fracturi deschise de șold și multe răni abdominale. Până să-i descopere brancardierii și să-i transporte la spital, răniții au zăcut pe cimp o săptămână. Aflind aceste împrejurări chirurgul de gardă se gândea să completeze certificatul de deces: răniții fuseseră doar expuși atâtea zile intemperiilor și atacului insectelor! Dar nu mică i-a fost mirarea când n-a aflat la cei doi soldați nici urmă de septicemie sau cel puțin o temperatură crescută. Când au fost duși în sala de operație s-a constatat că rănilor lor fuseseră totuși invadate de larve de muscă. Mai mult, la o cercetare minuțioasă s-a observat că larvele, pe lângă că nu le pricinuiseră nici un rău, mai și contribuiseră la vindecarea rănilor.

O întâmplare asemănătoare descrisese cu mult timp înainte chirurgul rus N. Pirogov care observase și el că prezența larvelor de muscă grăbește vindecarea rănilor. Plecând de la aceste constatări specialiștii au început să se întrebe dacă n-ar putea utiliza la vindecarea rănilor „larve chirurgicale de

muscă”, adică crescute în laborator. Larvele distrug țesuturile în descompunere ale rănilor, pot îndepărta minusculele fragmente de os inaccesibile chirurgilor și crea în rană un mediu cu efecte nocive pentru bacterii. Încît ideea că insectele ar fi numai purtători de infecții și molime și-a pierdut valabilitatea.

Și încă un exemplu, de astă dată nu din viața insectelor. Cine nu cunoaște atât de răspândita broască rîioasă cu pielea acoperită de negi din care, în caz de primejdie, se scurge un lichid iritant. E de ajuns ca o picătură din acest lichid să ajungă în singele unei păsări mici sau al unei șopîrle pentru ca acestea să moară instantaneu. În cușca

unui uliu a intrat o dată o broască rîioasă vie. Flămînd, uliul s-a năpustit asupra-î și a început s-o devoreze. Deodată, însă, a sărit în lături, și-a zburat penele și după cîteva minute zăcea mort alături de broască.

Acest venin atât de puternic, poate fi folosit în medicină. S-a constatat că doze foarte mici pot să anestezieze un ochi de iepure atât de puternic încît animalului i se poate transplanta corneea fără să simtă nici cea mai mică durere. De asemenea veninul de broască rîioasă poate fi păstrat multă vreme. El a rezistat în frigider timp de 13 ani fără să-și piardă proprietățile.

Dar dacă studiul veninului de broască rîioasă în vederea utilizării sale în medicină se află abia la început, un alt venin, cel de șarpe, s-a recomandat de mult ca un leac miraculos. La Atena se mai păstrează și azi lângă Acropole ruinele unui spital în care vechii greci erau tratați cu venin de șarpe. În statul Texas din S.U.A. un șarpe cu clopoței a mușcat un om bolnav de epilepsie. Fi-rește, omul a suportat greu consecințele mușcăturii, dar după ce s-a însănoșit a scăpat de epilepsie. Întîmplarea a sugerat cercetătorilor să încerce și alte proprietăți curative ale veninului de șarpe. Astăzi există pe această bază un preparat folosit în tratamentul epilepsiei. S-a stabilit, de asemenea, că la animalele de experiență veninul cobrelor poate distruge celulele tumorilor maligne. Cercetătorul sovietic A. S. Melik-Karomean a folosit pentru tratarea unui cancer al esofagului un preparat din venin de cobra asiatică. Rezultatul a fost o ameliorare a stării generale a bolnavului. Veninul de viperă se folosește și în practica stomatologică pentru oprirea hemoragiilor. În același timp se fac încercări de a folosi veninul șarpelui cu clopoței, răspîndit în Mexic și America de Sud, la tratamentul leprei. Câci s-a observat că o doză din acest venin, mortală pentru un om sănătos, este ușor suportată de un bolnav de lepră

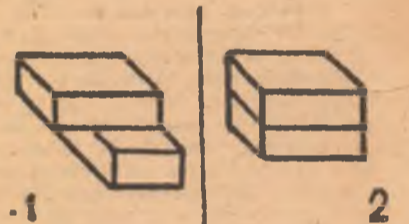
a) Cîte goluri au marcat în primul meci jucătorii din echipa menționată?
b) Dar în al doilea?
c) În al treilea?
Încercați să nu le uitați, veți mai avea nevoie de ele.

3. Perspicacitatea este capacitatea de a înțelege lucrurile profund și repede; i se mai spune putere de pătrundere, ascuțime de minte, agerime.

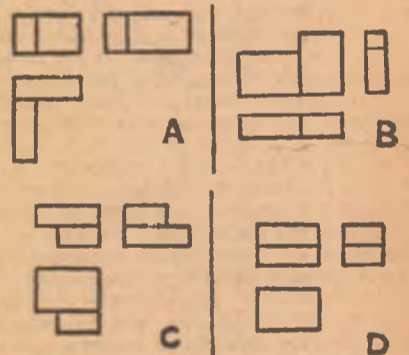
Acoperiți textul. Reproduceți-l din memorie, în scris, adăugîndu-î și următoarea frază:

Inteligența este facultatea de a înțelege ușor și bine, de a pricepe, de a cunoaște.

4. Ați remarcat, desigur, că această experiență vă solicită nu numai memoria și perspicacitatea, dar și atenția. Vă cerem acum puțină imaginație. Cele două desene reprezintă două cutii de chibrituri așezate în două poziții diferite.

Care din desenele de mai jos reprezintă imaginea lor văzută din trei puncte diferite?

5. Revenim la problema de la punctul 2. Recitiți răspunsurile pe care le-ați dat la întrebările a, b, și c. Știînd că numărul total al golurilor marcate în cele 3 meciuri a fost de 6, cîte goluri — în cifre — au fost marcate în cursul fiecărui meci?

6. Un casier povestește:
— După ora de închidere am rămas singur în magazin și am început să număr banii. Deodată am auzit în spatele meu: „Miinile sus și nici o mișcare!” Aș fi strigat după ajutor, dar în clipa cînd m-a somat hoțul a avut grijă să deschidă aparatul de radio și să-l pună la maximum. Încăperea s-a umplut de sunete asurzitoare, care mi-ar fi acoperit vocea. După un timp am îndrăznit să întorc capul. Hoțul dispăruse împreună cu banii, evident.

— Deci n-ați reușit să-i vedeți fața? a întrebă detectivul.

— Nu.

— Nici n-ați auzit cînd a intrat și cînd a plecat?

— Nu. După cum v-am spus, muzica asurzitoare acoperea orice alt zgomot.

Detectivul se apropie de aparatul de radio, constată că nu e defect și căzu pe gînduri.

Ce i-a părut suspect în istorisirea casierului?

Iar acum citiți „sentința” în pag. 11.

PSIHOLOGIE

„Interviu” cu facultățile psihice

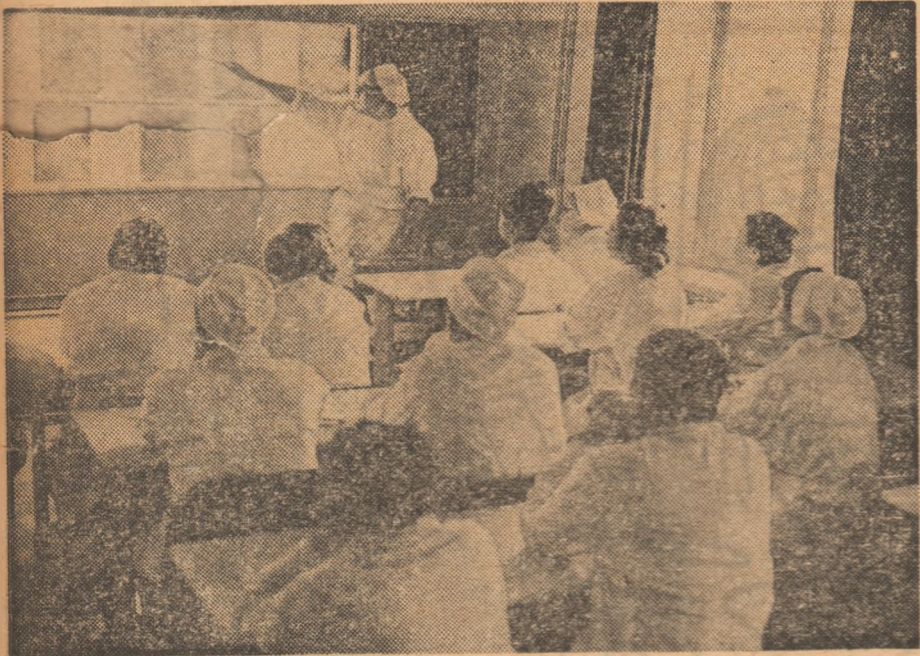
Memoria este un proces psihic de reflectare a experienței anterioare, prin întipărirea și păstrarea, recunoașterea și reproducerea imaginilor senzoriale, ideilor, stărilor afective sau mișcărilor din trecut. De aceea:

1. Nu recitiți textul de mai sus! Încercați să-l reproduceți din memorie, în scris.

2. Știînd că nu aveți voie să notați nimic, citiți cît se poate de atent, de două ori, problema de perspicacitate care urmează:

Jucătorii echipei de fotbal „Cutezătorii” au susținut 3 meciuri cu o echipă adversă. În primul meci cei de la „Cutezătorii” au marcat o jumătate din numărul golurilor marcate de ei în al doilea meci, plus încă un gol. În al doilea meci ei au marcat de două ori mai puține goluri decît în al treilea meci, plus încă un gol. În al treilea meci au marcat de două ori mai puține goluri decît în primul, plus încă un gol.

Reproduceți acum din memorie următoarele date ale problemei:

Curs de perfecționare a medicilor

Foto: L. Porter (A.P.N.)

MEDICINA SPORTIVĂ

Sportul — indicații și contraindicații

Practicarea culturii fizice și a sporturilor în vederea întăririi organismului și apărării împotriva unor eventuale îmbolnăviri a devenit un bun definitiv câștigat al timpurilor noastre.

Nu este deci cazul să mai stăruim asupra necesității vitale a practicării sporturilor de către copii și adulți, ci doar să atragem atenția asupra unor dintre aspectele particulare în funcție de vîrsta amatorilor.

Astfel, la copiii între 15—17 ani activitatea sportivă trebuie să îmbrace mai mult aspectul unui joc decât al unei competiții. La baza educației fizice a copiilor, partea cea mai mare trebuie rezervată sporturilor de echipă, excelent mijloc de instruire fizică și psihologică. O „specializare” sportivă prea timpurie ar fi periculoasă, pentru că ar obliga copilul să facă, în scop de performanță, eforturi intense la o vîrstă prea fragedă. Nu rareori, din păcate, pasiunea sportivă a copiilor, izvorită din admirație pentru „idolii” unei anumite discipline și cultivată prin ambiția părinților de a-și vedea copiii „campioni”, ca și prin interesele unor antrenori (mai ales cei din înot, ciclism și patinaj artistic) mulțumiți că au elevi talentați, sacrifică pe „altarul” sportului pregătirea intelectual-scolară și profesională a tinerelor vîrstare.

În afara acestor „limite” raționale ce trebuie puse dragostei pentru sport a tineretului există apoi și unele contraindicații medicale, care pot întrerupe temporar sau definitiv o carieră sportivă.

Sînt desigur cunoscute caracteristicile cordului sportiv, de volum mare, cu vîrf pulsind departe de diafragmă la fiecare sistolă, ceea ce permite să fie ușor deosebit de o siluetă cardiacă patologică. Este bine cunoscut și ritmul mai lent al inimii sportivului. Constatarea unui ritm de 45—48 bătăi pe minut poate însă provoca pe bună dreptate neliniște și rezerve medicilor ne-prevenți asupra particularităților fiziologice ale cordului sportiv. Există uneori și anomalii percepute la auscultarea inimii (dedublări ale primului zgomot, suflu sistolic la focarul pulmonarei), care pot orienta medicul spre diagnosticul unei cardiopatii, ceea ce are ca urmare interzicerea practicării sportului. Prezența tulburărilor de excitabilitate și conductibilitate a fibrelor musculare ale inimii (miocardului), diagnosticate cu ajutorul electrocardiogrammei, ajută la stabilirea limitelor și contraindicațiilor practicării sportului. Tot atât de delicată este și problema tulburărilor de ritm la sportiv, constatarea unei aritmii totale, la fel ca și a unei tahicardii paroxistice sau a unei hipertensiuni arteriale incompatibilă cu activitatea sportivă. Ce-i drept, la tineri există adeseori o hipertensiune arterială neurogenă, ce dispare imediat după suprimarea efortului. Ea nu constituie

în sine o contraindicație, însă oricărei hipertensiuni care se menține și după efort trebuie să i se caute originea: cardiovasculară, renală sau suprarenală. Aceasta impune prudență mai ales la adulți, care pot deveni victimele unor accidente neurovasculare cu prilejul unui șoc hipertensiv provocat de efort.

Tot la sportivi se manifestă adeseori și o albuminurie de efort, care necesită explorări renale complete, în vederea eliminării diagnosticului de glomerulonefrită, incompatibilă de asemenea cu activitatea sportivă. Multe dintre aceste albuminurii se datoresc unei devieri a coloanei vertebrale în regiunea lombară (lordoze), care produce tulburări circulatorii, urmate de o jenă funcțională renală. În asemenea cazuri, o gimnastică corectivă medicală va duce la dispariția albuminuriei.

Diabetul nu constituie prin el însuși o contraindicație, cu atât mai mult cu cît exercițiile fizice măresc consumul periferic al glucozei. Adeseori activitatea sportivă îngăduie diabeticului să-și micșoreze dozele zilnice de sulfamidă hipoglicemiantă sau de insulină. Eforturile fizice violente, fără un antrenament regulat, sînt însă total interzise, deoarece în principiu în asemenea momente diabeticii ar trebui să-și majoreze rația de glucide și să-și micșoreze doza de insulină, din cauza creșterii cheltuielilor calorice. În orice caz, conduita de viață a tînarului diabetic trebuie să fie intrutotul asemănătoare cu cea a altor copii sau adolescenți atît pe planul muncii intelectuale, cît și în ceea ce privește exercițiile fizice și sporturile.

În reumatismul articular acut reluarea exercițiilor fizice este permisă numai după revenirea la normal a testelor de laborator: viteza de sedimentare, antistreptolizinele (A.S.I.O.). Pentru obținerea acestei normalizări trebuie să treacă un interval de 6 luni, cu condiția bineînțeles ca inima să nu fi fost „mușcată”, în care caz contraindicațiile vor fi absolute.

Hepatita epidemică și mononucleoza infecțioasă sînt infecții virale ce lasă o astenie de lungă durată, motiv pentru care reluarea unei activități sportive intense ar fi o gravă imprudență. Cum bebele hepatice de disproteinemie rămîn multă vreme modificate, va fi necesară supravegherea atentă a funcțiilor hepatice.

În fine, în cazul unor leziuni tendinoase sau ligamentare, atît de frecvente la sportivi, va trebui să li se impună o întrerupere suficientă pentru vindecarea completă a acestor leziuni. Desconsiderarea unor accidente în aparență benigne poate duce la iremediabila compromitere a carierei sportive.

Prof. dr. D. A. Jdanov

E BINE SĂ ȘTIM

Bronșita cronică

Bronșita cronică însoțită de dispnee (greutate în respirație) poate avea cauze variate (tabagism, noxe profesionale, bronșite acute repetate etc.), dar conduita terapeutică este în general aceeași.

Tratamentul bronșitelor cronice dispneizante cuprinde astăzi un complex de factori medicamentoși și balneofizioterapici, menit să redea bolnavului întreaga sa capacitate de muncă.

În general, tratamentul începe printr-o medicație simptomatică, din care nu lipsește antitusivul și fluidifiantele secreției bronșice (mai importante din acest grup fiind alfahemotripsina, tripsina, nacetilcisteina — sub formă de aerosoli — ca noi achiziții terapeutice), teofilina și substanțele sedative.

Antibioticele sînt absolut necesare și este de preferat ca ele să se administreze după o prealabilă antibiogramă. Este recomandată asocierea mai multor antibiotice (penicilina, tetraciclină sau cloramfenicolul) în doze moderate pe durată de 10—15 zile. După „stingerea” procesului acut se recomandă antibiotice în mod discontinuu (la 3 zile). Rezultate bune se obțin în această perioadă și cu sulfamidele noi, care au toxicitate redusă.

Corticoterapia asociată tratamentului cu antibiotice dă rezultate mult superioare celor obținute prin administrare separată. Specialiștii sînt de părere că ACTH-ul are acțiune mai bună decît cortizonul și hidrocortizonul, iar efectul cel mai bun îl are deltacortizonul în doze de 25—40 mg. Efectele asocierii „antibiotic-corticoizi” se traduc prin: ameliorarea respirației, prevenirea complicațiilor inimii (insuficiență cardiacă) și normalizarea imaginilor radiologice.

Experiențe recente au arătat că vaccinarea cu vaccin monomicrobian (cu germeni specifici găsiți în secreția bronșică) sau cu vaccin polimicrobian dă rezultate inconstante, astfel încît nu se poate generaliza.

Este necesară o terapie de susținere a inimii cu tonicardice (indicată digitala) și de scădere a volumului sîngelui circulant (prin emisiune sanguină de 150—200 ml), dar numai medicul curant va hotări asupra oportunității lor. Se mai indică regim fără sare, diuretice și vitamine.

În completarea tratamentului se recomandă cură climatică în regiuni de munte pe o perioadă cu mult peste 21 de zile cît se fac de obicei (timp insuficient unei bune terapii). Nu vor fi omise exercițiile fizice respiratorii care pot avea adesea un efect spectaculos dacă sînt practicate regulat, sub îndrumarea unui specialist în gimnastică medicală.

Dr. O. Sikorski

— Radiografia e cit se poate de clară: stomacul e cîzut, ceasul e în urmă cu cinci minute, iar paștii ar trebui reparați

esculap
esculap esculap
culap esculap escula
lap esculap esculap esu
esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu.
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

Poșta medicului

T. V. G. — București: N-am înțeles din epistola dv., scrisă la o înaltă tensiune „tragică”, dacă excesul de pigment melanic este urmarea unei disendocrinii (boala Addison), în care caz trebuie tratată cauza, ori dacă este ceva „constituțional”, ceea ce poate fi combătut printr-o cremă antisolară „Antisol” sau cu uleiul „Ultra”, după cum poate fi tratat și cu... indiferență.

DANA — Timișoara: 1) Tratamentul balneofizioterapic poate ameliora și eventual opri în loc evoluția spondilozei cervicale, dar o vindecare radicală nu este posibilă. 2) Nu orice femeie la menopauză necesită un tratament și nu „medicamentele străine” sînt singurele apte să alunge bufeurile. După părerea noastră, estrotestul asociat cu androgeni sintetici administrați pe cale bucală (Madiol sau Naposim) sînt suficienți. Uneori asocierea cu progesteron dă rezultate și mai bune. Ca medicație adjuvantă: tranchilizante — Meprobramat sau Napoton (2—3 cpr./zi). În fine, în formele rebelate cu cefalee persistentă și valori mari de căldură, se recomandă röntgenterapie hipofizară, 50—100 r pe ședință, în total 10 ședințe. 3) În colita cronică se recomandă apele minerale din Zizin, Sîlnic-Moldova, Vîlcele și Izvorul calcaros Căciulata. Pentru formele dureroase apele termale de la Victoria. Ca medicație, s-au comunicat rezultate bune cu hidrazida acidului izonicotinic (Izoniazidă, Nizotin), cu Colimicină sau Negamicină. În fine, autorii sovietici au obținut rezultate pozitive cu iaurt-coli M-17.

I. B. — satul Munteni, com. Bălcăști, jud. Iași: Spuneți-mi „vraclului” care v-a doborîcit că nu-i cancer, ci tot colecistită. Ca să se vindece boala dv. necesită în primul rînd, cum v-au prescris și medicii, un regim alimentar sever, din care trebuie excluse cu desăvîrșire: rîntășurile, orice fel de grăsimi animale, prăjelile, mezelurile, alcoolul sub orice formă, oțetul, conservele de carne și pește, condimentele, ciocolata, ceaiul rusec. Dimineața veți bea un pahar cu ceai de sunătoare, cu un sfert de oră înainte de a vă da jos din pat. Dacă aveți dureri, veți lua Anghiroi cîte 20 picături de trei ori pe zi în timpul mesei, o cură de 15—20 zile, reluate după o pauză de o lună.

FLORENTINA KOZORICI — București: 1) Orice tratament hormonal (Proplan, Timus, Eofizan) are sens numai după radiografia cartilajelor de creștere, care se execută, pe baza prescripției medicului pediatru sau endocrinolog, de către orice cabinet radiologic. 2) Cum greutatea dv. este în limite normale, nu vedem, mai ales la această vîrstă, rațiunea unei cure de slăbire. 3) Exercițiile de automasaj solicitate se pot studia în lucrările „Masajul medical” de prof. dr. Adrian Ionescu și „Obezitatea și combaterea ei” de P. Radovici și G. Stoeneșcu, ce se găsesc la orice bibliotecă publică.

BĂNĂȚEANU GEORGE — Timișoara: Încercați o asociere de Testolent (o fiolă intramusculară la 25 zile) cu Gonacor (o fiolă i.m. la 2 zile) și Folcisteină U (o serie de 45 injecții, o fiolă la două zile). Tratamentul este de lungă durată și uneori dă rezultate pozitive.

I. POPESCU — Slatina: Un tratament bine condus poate asigura unei mari porții de bolnavi posibilitatea de a trăi și munci în bune condițiuni, chiar dacă nu se obține o dispariție radicală a crizelor. Înțelegerea crizelor denotă că fenobarbitalul singur nu este eficient. De la distanță nu vă putem indica decît cîteva medicamente cu efecte bune, neurologul urmînd a decide: Etotoin, Fenitoin, Fenacemid, Trepal, Majsolin, Sertan.

D. VELCULESCU — com. Căldăraru, jud. Argeș: Pomada indicată de medic se numește Synalar și este într-adevăr foarte bună. În cazul cînd nu se găsește în farmacie, vă recomandăm Cornemin sau Terracortyl (se obține pe bază de prescripție medicală).

(Continuare în pag. 11-a)

FRANȚA

Aerul Parisului

Cubulețele albe ale fermelor și ciudata configurație a orașelelor, fumul cenușiu al coșurilor de fabrici, pătratele ogoarelor și verdele întunecat al pădurilor, săgețile bisericilor și punctele negre ale automobilelor gonind pe panglicile de asfalt, apele de un albastru palid al riurilor, arcadele podurilor — toate acestea mi s-au ivit în fața ochilor, sub aripa avionului, în lumina tulbure a unei zile de iarnă franceză, ca un gobelin cu o compoziție dinamică în alb-negru, măiestrit executată. Și cu toate că după aceea am văzut peisajul în diverse culori și într-o cu totul altă lumină, Franța în timpul iernii mi s-a întipărit în memorie ca un imens și splendid gobelin...

Claude Monet a pictat Notre Dame în diverse momente ale zilei: dimineața, la amiază, în amurg, seara — și în toate tablourile catedrala apare grandioasă, învăluită în mister.

Dar Parisul e în genere grandios și atrăgător, fie că-l vezi ziua ori noaptea. Care-i explicația? De unde acest farmec inegalabil?

Ar fi inutil să cauți un singur răspuns la întrebare: există o multitudine de răspunsuri, uneori atât de diametral opuse încât îți evocă fără să vrei povestea în care Nastratin Hogea a vrut să împartă dreptate și pină la urmă a socotit că toți cei aflați în litigiu aveau dreptate. Cred însă că inegalabila măreție a Parisului poate fi explicată prin faptul că nici o epocă n-a alungat-o pe cea premergătoare, că în străvechiul stil arhitectonic s-a înserat barocul, în baroc — clasicismul târziu, în clasicism liniile stilurilor moderne, iar fenomenul nu s-a produs în însingurarea muzeelor ci în încercarea de a contopi un stil cu celălalt, continuându-și laolaltă viața.

Străbăteam Parisul nocturn cu un „Peugeot” și fiecare cotitură îmi aducea o nouă descoperire; luminile orbitoare de pe Champs Élysées erau înlocuite de semiintinerul unor străduțe înguste din preajmă și aveam impresia că nu treceam dintr-un cartier într-altul, ci dintr-un secol într-altul.

Poporul francez a creat o mare literatură, o pictură splendidă, a dat lumii un mare număr de valori materiale, încât, probabil, datorită acestui lucru, vizitatorului venit pentru prima oară la Paris orașul îi evocă la fiecare pas asociații interesante. Chiar în prima seară am reușit să-mi scot din sârute însoțitorii prin întrebări din cele mai absurde: — „Unde-i poarta Saint-Denis? (prin care au trecut cei trei mușchetari și un ostaș din garda regală când au plecat în Anglia să aducă bijuteriile reginei); „Se poate intra în curtea interioară a catedralei Notre Dame?” (în fața ochilor mi se ivise deodată figura hidoasă a lui Quasimodo); „Astă-i „Rotonda?” (a fost refăcută, dar cum arăta oare pe vremea când era frecventată de Modigliani?); „Dar Palais-Royal-ul e foarte departe de Luvru?” (nu, evident, e aproape, căci Richelieu trebuia să ajungă repede la Ludovic); „Nici un teatru nu prezintă „Cidul?” (Gérard Philipe a fost doar înmormântat în costumul Cidului); „Ah Bastilia!” (cîți n-au zăcut între zidurile ei!)...

Imaginile livrești sînt înșelătoare; turnul Eiffel nu e chiar atât de înalt, dar eu îmi imaginam că sprîjină cerul; restaurantul „Maxim's”, descris pe un ton tînguitor de aproape fiecare al

• globul
• globul globul
• globul globul globul
• globul globul globul globul
• globul globul globul globul
• globul globul globul globul
• globul globul globul globul
• globul globul globul globul
• globul globul globul globul

doilea emigrant alb, e o clădire mică cu un „cozoroc” de pinză decolorată la intrare; tot Montmartre-ul nu e mai mare decît o cetate de dimensiuni modeste. Încerci o senzație ciudată: deși te afli foarte aproape, ai impresia că privești printr-un binoclu răsturnat.

Am coborît din mașină lângă biserica Madeleine. Spre noi se îndrepta un șuvoi de tamenii, bătrîni și tineri, veseli și triști, unii ieșiți la plimbare, alții cu treburi. A trecut un grup de fete și băieți francezi, apoi cîțiva negri și niște scandinavi înalți și svelți, o călugăriță tină, dar cu o expresie severă pe față, a depășit, foarte grăbită, o fată cu un cojocel de piele argăsită, un bătrîn gras cu barbă stufoasă și cu o șapcă de plută a ajuns din urmă un bărbat înalt și slab ca o prăjină, cu plețele revărsate pe umeri, în cămașă lungă, încinsă cu sfoară; o familie de marocani — reprezentanți a trei generații: bunicul și bunica, copiii și nepotii lor — au traversat strada fără să

Paris. Peisaj caracteristic (dacă-i cu turnul Eiffel !)

se grăbească. Dintr-un „Mustang” negru, sport a coborît o femeie elegantă, îmbrăcată în blănușă, iar ceva mai departe niște inși cu aer absent așezau în nișele de piatră ale unei case ziare vechi.

— Sînt cerșetori — mi-a spus unul din însoțitorii.

Ei n-aveau de ce se grăbi; cerșetorii sînt oameni ce dorm pe trotuar, înveliți în ziare.

Apoi gîndurile mi s-au întors iar la arhitectură. De mult voiam să văd ce au realizat arhitecții francezi utilizînd noile materiale: betonul, sticla, metalele ușoare, materialele plastice. Căci la Paris a trăit Le Corbusier, depozitarul unor extrem de îndrăznețe idei în materie de construcții.

Le Corbusier n-a avut însă un destin prea fericit. Noul Alger, principalul său proiect creator, a rămas pe hîrtia de calc, iar în capitala Franței, deși există multe clădiri noi, nu se observă o concepție unitară. Există cartiere întregi construite din nou, dar ele nu se încadrează în peisajul arhitectonic al Parisului, există clădirea sediului UNESCO-ului, dar ea contrastează cu ansamblul din jur; există un bloc de locuințe uriaș, ultramodern, dar nici unul din cei 20 000 de locatari ai săi nu-și explică de ce imobilul trebuie să se afle pe bulevardul Pasteur, și nu în afara orașului.

Acum arhitecții francezi s-au apucat serios de treabă înarmați cu toată măiestria și talentul lor, căci sînt foarte ingenioși: două-trei elemente originale, o mansardă în stil tradițional, uși în loc de ferestre, cîteva linii pur decorative, încît o clădire din sticlă și mase plastice se armonizează excelent cu vecina ei în stil clasic.

... Conștienți că vizitarea în goană a

muzeelor și galeriilor de tablouri ale Parisului ar fi ca și cum nu le-am fi văzut, ne-am întocmit un plan după următorul principiu: mai bine mai puțin, dar temeinic. E adevărat, însă, că nu l-am putut respecta în întregime, întrucît ochiul se lăsa furat de tot ce-l frumos și interesant și nu puteam rezista tentației de a privi și ceea ce exclusesem cu bună știință din program.

Despre comorile Luvrului s-a scris atât de mult și cu atîta competență încît nu îndrăznesc să adaug la cele spuse nici măcar două rînduri. Pot confirma însă un adevăr, din categoria de adevăruri care nu pierd nimic dacă sînt repetate. Poate că în viitor se va produce un miracol electronic care să permită nu numai simpla multiplicare a tablourilor și sculpturilor, ci și repetarea esenței lor, a cîrnii și sîngelui lor. Gioconda cutreieră continentele în milioane de fotografii, în mii de reproduceri și în sute de copii executate cu talent, dar ea se află acolo la Luvru, într-o sală cufundată în semiobscuritate, cu o lumină deasupra capului și cu una dedesubt, tînuind nu pe buze, ci undeva în fundul sufletului celebru-ș suris enigmatic. Iar lângă Luvru, în grădina din fața casei lui Rodin, se află, spălat de ploii și ars de soare, nemuritorul Gînditor...

Aceste valori, inegalabile, au oglindit

KUWEIT

20 la sută din resursele mondiale de petrol

Al Kuweit, unul din cele mai pasionante orașe orientale, capitala statului cu același nume, se află în punctul unde gîtul îngust al Golfului Persic înaintea adînc în țărîmul arid. S-ar putea spune că orașul se confundă de fapt cu statul, căci 500 000 din cei 567 000 de locuitori ai țării locuiesc la Al Kuweit și în suburbiile lui; pentru puținele oaze și regiunile petrolifere nu mai rămîn astfel decît foarte pușini.

La drept vorbind am făcut cunoștință cu Kuweitul înainte de a păși pe solu-i brăzdat de fisuri și pirjolit de un soare necruțător. Pentru noi Kuweitul a început din Liban. De-a lungul șoselei care duce din capitala libaneză spre frontiera cu Siria versantele munților sînt presărate cu vile decorate cu mozaicuri. Clădirile fac impresia că vor să rivalizeze între ele în somptuoșitate. Păcat numai că coloanele palatelor care domină șoseaua par de prisos, păcat numai că pe fațadele lor se ciocnesc epoci și stiluri diferite, deși toate sînt somptuoase și deși banii cheltuiți sar în ochi. Vilele nu sînt locuite tot anul. Proprietarii lor părăsesc Kuweitul în perioada cînd pe țărîmurile aride ale Golfului Persic aerul devine irespirabil. În preajma Beirut-ului pot beneficia însă de aer de munte, ușor iodat de briza Mediteranei. De aceea, bogătașii străini, și în primul rînd reșii petrolului, își construiesc vile pe teritoriul libanez.

Bogățiile petrolifere ale Kuweitului pot fi evaluate după criterii diverse: după volumul petrolului extras, după rezervele existente în tone sau comparate cu cele ale altor țări arabe, ori după beneficii. Numai rezervele prospectate se apropie de 10 miliarde de tone, ceea ce ar însemna circa 20 la sută din rezervele mondiale. Zilnic, din porturile kuweitane pleacă șapte-opt petroliere transoceanice. Într-un an, ele exportă peste 100 milioane de tone de petrol brut. Dar principalii beneficiari sînt cei care vind petrolul, cei care execută prospecțiunile, forajul sau extracția. Or, toate aceste operațiuni se află aproape în întregime în mina unor monopoluri anglo-americane...

Într-o dimineață, înainte ca soarele să înceapă a pirjoli pămîntul, am părăsit capitala. Șoseaua, înălțată pe un rambieu ca un baraj, străbate deșertul de la nord la sud.

La un moment dat, în zare s-au ivit niște construcții. Ne-am apropiat. O baracă cu acoperiș de tablă, un autobuz pe jumătate îngropat în nisip, o ghereță cu o sentinelă, o barieră care tăia șoseaua și, în vîrfurile unor catarge, fluturînd în bătaia vîntului, două flamuri: drapelele Kuweitului și Arabiei Saudite. Era frontiera zonei neutre împărțite între cele două țări. Ca să pătrunzi în această zonă e nevoie de un permis special. Cum îl aveam, formalitățile n-au durat prea mult. Ne-am îndreptat spre Khafji, o mare exploatare petroliferă aflată la 46 de kilometri depărtare.

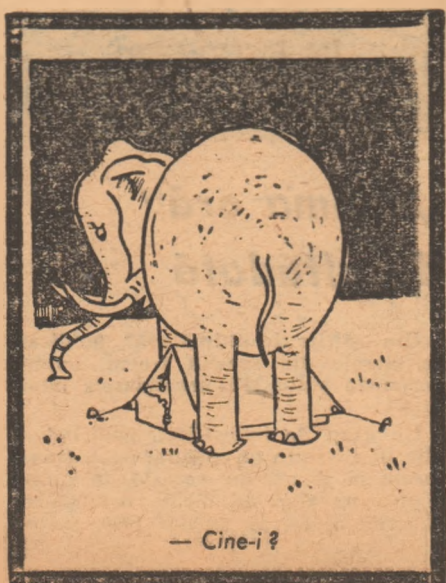
Practic, petrolul Kuweitului nu e al acestuia. Stăpîniții săi sînt monopolul anglo-american „Kuweit Oil Company” (K.O.C.) și alte două companii străine: „American Independent Oil Company” (Aminoil) și „Arabian Oil Company”, firmă japoneză. Orașul Khafji e fieful acesteia din urmă.

Am fost primiți de dl. Endo, un reprezentant al administrației, care a revărsat asupra noastră o avalanșă de cifre, din care am reținut doar cîteva: debitul anual mediu al sondelor de la Khafji este de 85 000 tone. Toată cantitatea de petrol este expediată în Japonia: în fiecare lună 22—23 de petroliere.

— Cine lucrează aici? Vă spun imediat (dl. Endo e un oficiu statistic ambulat). Dintr-un total de 1 130 de inși, 130 sînt japonezi, 100 kuweitani, 500 din Arabia Saudită etc.

Apoi administratorul ne-a propus să vizităm terenurile exploatareii, cartierele rezidențiale și magazinele din Khafji. Totul „organizat” excelent. Compania n-are prea mult timp la dispoziție pentru vizitatori și nici dorința de a-i iniția în secretele ei. Încît am prințit în mare grabă la o cantină împreună cu inginerii japonezi (multe legume, fructe și tot soiul de condimente), am făcut cu mașina turul exploatareii, de asemenea în goană, după care am pornit iar pe șoseaua care duce spre capitală.

V. Kassis

— Cine-i ?

Poșta medicului

(Urmare din pag. 3-a)

SERUG B. — Galați: Într-adevăr, podofilina (Rp. Podofilină 2,50 g, ulei de parafină 20 g) este substanța specifică pentru distrugerea vegetațiilor veneriene. Dacă n-o găsiți în farmacie, aplicați cu ajutorul unui tampon de vată înfășurat pe o pipetă: Rp. Rezorcină 4 g, acid acetic glacial 10 g. După cauterizare se aplică: Rp. Calomei 3 g, salicilat de bismut și oxid de zinc, câte 10 g. Cauterizările se repetă zilnic și de fiecare dată se îndepărtează în prealabil stratul de necroză format prin cauterizarea precedentă. Ca tratament chirurgical: galvanocauterizare sau diatermocoagulare, efectuate de un specialist.

E. J. E. — Reșița: „Problema” copilului dv. este într-adevăr mai dificilă și credem că nu ține de ortopedie sau chirurgie. Semnul descris ar putea constitui debutul unei afecțiuni neuromusculare (o atrofie tip Aran-Duchenne?), dar de la distanță ne este greu să ne pronunțăm. Adresați-vă deci unei clinici neurologice din Timișoara sau București.

CAROLINA IDA — București: 1) Combinația genelor ereditare constituie genotipul individului. Cum de genotipul părinților depinde combinația de gene pe care o va moșteni copilul, dacă fiecare din cei doi părinți este Rh pozitiv, copilul va fi și el Rh pozitiv. 2) Boala hemolitică a nou-născutului sau eritroblastoză fetală.

cum se mai numește, se datorește de obicei imunizării mamei Rh negative de către un făt Rh pozitiv, caracterele singelui fetal fiind moștenite de la tatăl Rh pozitiv. Anticorpii Rh care se produc în singele mamei trec prin placentă și distrug globulele fătului, provocând așa-zisul „icter grav al nou-născutului”. Dacă tatăl Rh pozitiv este heterozigot, atunci 50% din copii vor fi Rh negativi și deci nu se vor îmbolnăvi. 3) Punerea în evidență a anticorpilor Rh în serul matern se face cu ajutorul testului Coombs, care se execută pe bază de recomandare medicală de către Centrul de hematologie din București, str. Dr. Felix, 89.

V. NEDELICU — București: Ca în orice afecțiune cronică, poliartrita reumatică beneficiază și ea de mereu alte medicamente în afara fenilbutazonei, glucozaminului sau salicilamidei, despre care probabil că ați aflat, rezultate bune dă indometocinul (Indocid), chloroxazonul (Paraflex) și hidroxiclorochinul (Plaque-nil), medicamente care se administrează pe bază de prescripție medicală. La acestea se adaugă agenții fizici și balneoterapia sub formă de ionizări, solux, ultra-sonoterapie. Impachetări cu parafină sau nămol, asupra utilității și dozării cărora va decide numai medicul reumatolog.

A. STROE — București: Puteți procura medicamentul pe bază de prescripție medicală vizată de conducerea policlinicii.

La Hitler, pe scara de serviciu

(Urmare din pag. 4-a)

În tot acest timp însă cuptoarele crematoriilor ardeau, pe cimpurile de luptă se zbăteau în chinuri cumplite și mu-reau milioane de oameni, iar eşaloanele militare se scurgeau în toate direcțiile: recruți spre front, răniți de pe front, prizonieri în lagărele morții.

Îl se m-a întrebat dacă nu intenționează să traduc în rusă cartea lui Hahn, și dacă în acest fel n-ar avea și ea un onorariu.

Americanul asta, ne-a spus ea, a stors de la mine tot ce a putut, i-am dat o grămadă de documente. După moartea Evei mi-au rămas 23 de albume — toate fotografiile ei, iar lui Gretl scrisorile. Păcat, n-am știut că vă pot interesa. Ne-am fi înțeles...

Cine ești d-ta, senor Cristofor Columb?

(Urmare din pag. 2-a)

Calculul s-a dovedit abil. Treptat, exploratorul a reintrat în grațiile monarhilor, mai ales după ce a trimis Isabellei un volum bizar, scris de el și intitulat „Cartea profetilor”. Printre altele, lucrarea prevestea sfârșitul lumii în anul 1650, de unde Columb trăgea concluzia că Spania trebuie să organizeze cit mai repede o nouă cruciadă, pentru a alunga pe arabi de la Sfântul Mormint. O importantă subvenție pentru organizarea acestei expediții, arăta el, urma să fie dăruită de „oamenii cei cucernici care locuiesc la capătul cel mai de miază-noapte al lumii, acolo unde ghețurile și zăpezile nu se topesc niciodată”. Columb își propunea să ajungă el însuși în zona pe care o numim astăzi Polul Nord, pentru a încasa donația populației arctice.

Din ce în ce mai dominat de un fel de manie a grandoarei, amiralul și-a decernat un nou titlu: ambasador al Atotputernicului. Cerul îi făgăduise solemn că, peste șapte ani, va găsi aur din belșug. Spre acest tezaur a pornit, la 11 mai 1502, în cea de a patra călătorie a sa peste Atlantic.

A fost un drum plin de necazuri și decepții. La un moment dat, el a atins țărmurile Americii de Sud, pe care însă, înaintea lui, o descoperise Amerigo Vespucci. „Nașul” Lumii Noi căuta și el aur, fiind la fel de priceput ca și amiralul în materie de geografie: pe harta pe care a întocmit-o, continentul sud-american figurează ca o puzderie de insule mărunte.

În cursul ultimei expediții, Columb a navigat prin furtuni cumplite, a suferit de foame și sete, s-a îmbolnăvit grav, a fost cit pe aci să cadă prizonier în mâinile „indienilor”. Dar a supraviețuit tuturor acestor încercări și s-a înapoiat în patrie unde a mai trăit doi ani.

În 1944 Eva Braun și-a făcut, pentru orice eventualitate, testamentul, în care și-a împărțit toate lucrurile, inclusiv lenjeria de corp și pantofii. Încă de pe atunci, în ciuda vorbirii oficiale despre „apropiata victorie”, nu era exclusă posibilitatea unei înfringeri, a fugii sau a sinuciderii, pentru că, așa cum spunea Hitler, „dacă vom fi luați prizonieri, vom fi expuși într-o cușcă în grădina zoologică din Moscova”. Și, la drept vorbind, cîți oameni din întreaga lume n-ar fi fost de acord cu această „variantă”?

Eva începuse să plîngă dar, femeie practică, chiar în aceeași seară a trimis la Berhtesgaden și la casa ei din München mari rezerve de conserve, șocolată, vin și cafea.

(Va urma)

După ce atinsese culmile gloriei, numele lui era acum dat uitării. Nimeni nu mai înțelegea ce vrea acest bătrîn sucit și orgolios care îndruga mereu tot felul de bazaconii despre aurul Indiei, pe care i l-a promis însuși stăpînul ceresc.

Moartea lui, care a avut loc la Valladolid în 1506, nu a fost pomenită în nici o cronică a vremii. Dar ultima dorință i s-a îndeplinit: a fost îngropat cu lanțurile care-l încătușaseră în timpul uneia dintre călătoriile sale de înapoiere.

„Interviu” cu facultățile psihice

(Răspuns)

1 și 3. Comparați textele propuse cu cele scrise de dv. din memorie. Din totalul de 56 de puncte, care se acordă pentru o reproducere exactă, scădeți câte 1 punct pentru fiecare cuvînt omis, înlocuit sau așezat în altă ordine.

2. Cîte 10 puncte pentru fiecare răspuns corect.

4. 1=C 2=D. 10 puncte pentru fiecare răspuns corect.

5. 2 goluri. 15 puncte.

6. Detectivul a văzut că în magazin se află un aparat de radio cu lămpi la care, spre deosebire de aparatele cu tranzistori, sunetul apare cu întârziere. Deci somația hoțului și muzica asurzitoare n-au putut fi auzite în același moment. 10 puncte.

Maximumul de 131 de puncte nu-l ușor de obținut; dacă-l obțineți totuși, felicitări!... Un punctaj în jurul cifrei de 80 e încă bun. Sub această cifră... antrenați-vă!

GALLUS

VOPSEȘTE TESĂTURI

DIN MĂTASE, BUMBAC,

LINĂ, ROCHII,

HAINE,

BLUZE

1 NEGRU

15 VIOLET

6 VERDE OLIV

18 GRI TOP

3 BLEU VERT

25 CARMIN

ȘI ÎN
ORICE
ALTE CULORI
ȘI NUANȚE

Respectați
modul de întrebuințare
Indicat pe fiecare plic
„GALLUS”

● Consultați tabelele de culori „GALLUS” ●

UZINELE CERAMICE PLOIEȘTI

Bd. Republicii nr. 285

produc și livrează pe bază de comenzi directe

Articole sanitare din porțelan

vase WC; lavoare; accesoriile de baie în dimen-

sțiuni diferite, care măresc gradul de confort al

locuințelor civile și industriale.

Informații suplimentare la telefon 2.35.62.

CONSUMAȚI PRODUSELE LACTATE SIBIANA

DE ASEMENEA, CERETI
NOILE PRODUSE SPECIALE PENTRU SANDVIȘURI:

- * BRÎNZĂ TOPITĂ ÎN PASTE CU DIVERSE
INGREDIENTE ȘI CONDIMENTE
- * BRÎNZĂ TOPITĂ CU SALAM SAU ȘUNCĂ

— Poftiți restul, domnule!

Cum se cucerește un bărbat

(Sfaturi pentru domnișoarele care în să se căsătorească cu un bărbat însurat)

Trebuie să vă îndreptați atenția numai spre bărbații care își iubesc soțiile. Bărbatul care nu-și iubeste nevasta nu-și va da osteneala să vă iubească nici pe dv.

Cum se poate stabili cine își iubeste soția și cine nu? Foarte simplu. Observați-vă colegii însurați. Cine ia numele soției în deșert e un făcarnic. Mai de vreme sau mai târziu veți auzi despre el: „Cine și-ar fi putut închipui? Toată ziua bună ziua „soția mea“, „soției mele“ și când colo...”

Puneți ochii pe un coleg care în pauze de prinz nu aleargă acasă, ci spre chișcul din colț. Care ascunde apoi în servietă un buchețel de violete. Care ascultă cu atenție discuțiile pe tema „am cumpărat...”. Care, când telefonează acasă, coboară vocea până la șoptă. L-ați și descoperit? Perfect. E bărbatul de care aveți nevoie.

Începeți prin a spune unei colege, cu un prilej oarecare, că bărbații de azi nu fac doi bani în comparație cu cei de altădată. Cât despre soți fideli, unde s-a mai pomenit una ca asta? Dv. personal, cel puțin, nu credeți în existența lor.

Când discuția ajunge aici, bărbatul pe care ați pus ochii va ofta și va spune neapărat:

— Nu-i adevărat! Există soți fideli! Gheața s-a topit. Apucați-vă de treabă!

Din când în când învâluți-l pe „soțul fidel” într-o privire meditativă și în același timp de o tristețe sfîșietoare. Pe undeva pe la a cincea privire veți fi întrebată:

— De ce mă privești?
— Așa! Trebuie să sune răspunsul.
La care el va constata: „Așa” nu e o „explicație”. Apoi cu voce tare:

— De ce „așa”?
— Cum aș putea privi altfel un bărbat însurat? Veți răspunde dv. încercând să roșiți.

Și iată că în pauzele de prinz el nu mai aleargă spre chișcul din colț să cumpere violete. Se duce la cantină. E curios să tîmurească povestea cu privitul „așa”, fără altă explicație.

La cantină se întîlnește întimplător cu dv. Îi îngăduiți să ia loc la aceeași masă? Cum să nu, poate să se așeze...

Știți, probabil, din citite că domnișoarele care vor să se căsătorească sînt cu totul, dar cu totul altceva decît soțiile. Pentru că așa e viața, cum s-au grăbit francezii să constate cei dintîi.

Domnișoară înseamnă flacoane de parfum, spectacole, distracții interesante. Înseamnă „piscuță”, înseamnă „măimuciță”...

Soțiile înseamnă „unde mi-ai umbelat?”, „Ce-ai făcut cu banii?”, „Nătăraule!”... Bașca apa de colonie ieftină și capotul de stambă. Soțul o suportă, cică, și așa. Practica arată că n-o prea suportă.

Ce vă rămîne de făcut?

În fiecare zi — o bluză de o albeață scilpitoare și o pieptănătură impecabilă. Discuții pe teme intelectuale (artă, de exemplu). Un calm desăvîrșit chiar dacă simțiți nevoia să explodați. Priviri care să exprime perspective

nebanuite, nealterate de viziunea cratițelor.

Cam la o săptămînă după toate acestea „soțul fidel” simte că bigudiurile nevastei îl calcă pe nervi. Când îi telefonează de la birou vorbește normal, adică tare și monosilabic: „Da. Nu. Bine, dragă, am înțeles!”.

E cazul să-l întrebați, cu vocea dv. de zile mari, cum se face că el, un om atât de deștept, atât de talentat, e un simplu inginer-proiectant? Să fi fost dv. soția lui (din păcate, însă, nu intenționați să vă căsătoriți) ați fi făcut din el cel puțin șef de laborator. Și de ce nasturii de la haină îi stau să cadă? Ori poate că soția îl îmbracă așa intenționat, ca nici o femeie să nu se uite la el? Îi e teamă, sărmana, pentru că are un bărbat atât de bine, atât de...

În zilele următoare, când nu vă vine să vă despărțiți în fața casei dv., nu așteptați ca el să se uite pe furie la ceas. E foarte important să apucați să-i spuneți prima:

— Acum du-te, ești așteptat...

Nici un fel de scene. Nici un fel de precizări în legătură cu natura relațiilor dintre dv. Nu uitați că el are parte de toate acestea acasă, și încă în exces.

Contraste și numai contraste. O tandrețe infinită și o înțelegere desăvîrșită. Și iată că într-o bună zi, venind acasă, el constată cu groază că vă iubeste la nebunie, până la adorație, așa cum numai un homo sapiens cu h mare poate iubi!

Totul merge ca pe roate. Mai lipsește însă un anumit crescendo... Da, desigur, el vă iubeste, dar e prea bun și nehotărît. Nu-i vine să-și mihnească soția care, evident, nu bănuiește nimic.

Așadar... Toți colegii dv. trebuie să aștepte că aveți un logodnic strălucit, un neurochirurg, de exemplu. Iar acest logodnic vă somează să-l răspundeți neîntîrziat astăzi, acum, DA sau NU. Dv. însă șovăiți. Pentru că vi se pare că nu-l iubiți cu adevărat.

În aceeași clipă sinteți chemată pe coridor. Se dau semne de suferință. Se aprinde o țigară care se viră în gură cu capătul aprins. Apoi se aude o voce care tremură:

— Ce-l cu logodnicul ăsta? Eu, prostul de mine, am crezut... Am visat...

— Bine, dar soția ta?

— Nu m-am căsătorit din dragoste! Nu știu cum s-a întîmplat! Imprejurările... Numai ea e vinovată! Rostește el cu o voce întretăiată, apoi vă sărută miinile, aleargă la șef să se învoiască, apoi acasă să-și ia lucrurile... În ce vă privește, vă întoarceți în birou și povestiți colegelor că lucrurile au luat o întorsătură neașteptată, că, de fapt... ș.a.m.d.

Puteți împărtăși sfaturile de mai sus oricui, cu conștiința împăcată. Vă asigur că sînt verificate. Vera, cea mai bună prietenă a mea, a făcut uz de ele și s-a căsătorit cu un bărbat destul de inteligent, afectuos și fidel. Cel puțin eu așa l-am socotit în cei zece ani cît am fost soția lui.

Tatiana Noionen

Schimb frigider, contra arici...

Tatăl avea 40 de ani, Slavik 10, ariciul mult mai puțin.

Slavik a adus ariciul în căciulă, apoi s-a apropiat de canapeaua pe care ședea tolănit tatăl, cu ziarul desfăcut. Sufocîndu-se de emoție a strigat.

— Privește, tată!

Tatăl și-a întrerupt lectura și și-a așintit privirea asupra ariciului. Ariciul era cîrn și simpatic. În plus, tatăl îl învâțase pe băiat să tubească animalele. Și apoi el însuși le iubea.

— E draguț ariciul, observă tatăl. Simpatice. Unde l-ai găsit?

— Mi l-a dat un băiat, jos, în curte.

— Vrei să spui că și l-a făcut cadou? — preciză tatăl.

— Nu, am făcut schimb. El mi-a dat ariciul, iar eu lui biletul.

— Biletul? Ce bilet?

— De loterie, explică Slavik. Tată, să-i dăm puțin lapte...

— Așteaptă cu laptele! Ce-i cu biletul ăla de loterie?

— L-am cumpărat.

— De la cine?

— De la un nene, pe stradă... Avea multe bilete. Treizeci de copeici unul. Vai, tată, uită-te, ariciul s-a ascuns sub canapea!

— Mai lasă-mă în pace cu ariciul tău! se enervă tatăl. De ce i-ai dat băiatului biletul tău de loterie? Dar dacă era cîștigător?

— Păi da, era, spuse Slavik, sorbind ariciul din ochi.

— Ce tot vorbești?! Și ce-a cîștigat?

— Un frigider, zimbi Slavik, fericit.

— Frigider?!
Tatăl își trecu mina prin păr și rosti ameninșător:

— Îți dai seama ce vorbești, păgăsură? De unde ai aflat de frigider?

— Cum de unde? Am controlat după ziar. Aceleași cifre... Și seria era aceeași... Crezi că nu știu să controlez un bilet de loterie? Sint mare!

— Mare?! suieră tatăl atât de fioros, încît ariciul ieși de sub canapea și se făcu ghem. Mare, zici?! Ești un prostănac! Schimbi un frigider pe un arici?

— M-am gîndit... M-am gîndit că avem frigider, dar n-avem arici..., se bîlbîi Slavik.

— Gura!! răcni tatăl. Cine e?! Unde e băiatul ăla?!

— Locuiește în blocul de alături, scînci Slavik, apoi izbucni în plîns. Îi cheamă Senia!

— Să mergem! spuse tatăl și înșfăcă ariciul. Să mergem repede!

— Nu merg! spuse Slavik. Nu vreau frigider, vreau arici!

— Nu te prosti! strigă tatăl. Dacă găsește biletul îți cumpăr o sută de arici!

— Las'că știu eu, nu-mi cumperi! scînci Slavik. De fapt Senia n-a vrut

• umor •
• umor umor u.
• umor umor umor •
• umor umor umor umor •
• umor umor umor umor u.
• umor umor umor umor •
• umor umor umor umor •
• umor umor umor umor •
• umor umor umor umor •
• umor umor umor umor •
• umor umor umor umor •

să-mi dea ariciul, abia l-am convins...

— Și Senia al tău e un prostănac! spuse tatăl. Hai, mișcă!

Senia avea vreo 8 ani. Stătea în mijlocul curții și se uita speriat la fiorosul nene care ținea într-o mînă ariciul, iar cu cealaltă îl tira pe Slavik.

— Unde-i? întrebă tatăl, înaintînd spre Senia. Unde-i biletul, te întreb? Dă-l încoa', hoțomanule, și ia-ți blestemăția asta țepoasă!

— Nu-l am! îiugui Senia și începu să tremure.

— Dar unde e? răcni tatăl. Ce-ai făcut cu el, cămătarule, l-ai vîndut?

— Am făcut din el un avion, șopti Senia și izbucni în plîns.

— Nu plînge! spuse tatăl, încercînd să fie mai blind. Ei, hai, nu plînge. Mai bine spune-mi unde-i avionul ăla?

— S-a agățat de acoperiș, spuse Senia.

— Ce acoperiș?

— Țe de colo, arătă Senia spre o clădire cu etaj.

Tatăl își soose paltonul și începu să se cațere pe burlan. Băieții îl priveau admirativ, uitînd să mai plîngă.

Lunecînd și gișînd, cu mîinile zdrelite, tatăl reuși în cele din urmă să apuce biletul. Apoi se lăsă să alunece de-a lungul burlanului, ca un cascador. Dar cînd netezi biletul constată că era vechi de doi ani.

— Cînd l-ai cumpărat? îl întrebă el pe Slavik.

— Cînd eram în clasa a doua...

— Și cînd l-ai controlat?

— Ieri.

— E altă tragere, nătăfleșule, spuse tatăl cu o voce obosită.

— Ei și? Dar numărul e același.

Tatăl nu se osteni să răspundă. Se așeză greoi pe o bancă și-și prinse capul în mîini.

— Nu te necăji, tată, șopti Slavik apropiîndu-se de el. Uite, Senia mi-a spus că-mi lasă ariciul și așa...

Tatăl ridică capul. Avea ochii triști, foarte triști. Apucase să înțeleagă cît de departe era de vîrsta fericită cînd poți să dai, cu inima ușoară, un frigider pentru un arici.

G. Gorin

Fotografii se amuză

Domnișoara Ladoga
Foto: S. Porohovnikov